

**TILSTANDSRAPPORT FOR
KOMMUNALE BARNEHAGER**

OG

SKOLER

I

ÅS KOMMUNE

2012

Innholdsfortegnelse

1 Tilstandsrapport 2012 for Ås kommune, kvalitet i barnehage og skole	4
1.1 Innledning barnehage	4
1.2 Innledning skole	4
1.3 Krav til innhold i tilstandsrapporten	5
1.4 Konklusjon	5
1.4.1. Barnehagene	5
1.4.2 Skolene	6
1.5 Hovedutfordringer innenfor barnehager og skoler	8
1.6 Evaluering av tiltakene som ble igangsatt i 2012	9
1.7 Satsningsområder i barnehagene og skolene i Ås 2013	10
2 Statlige og kommunale føringer	11
2.1 Nasjonale føringer for barnehage	11
2.2 Nasjonale føringer for skole	12
2.2.1 Veiledning	13
2.3 Kommunale føringer for barnehage	13
2.3.1 Full barnehagedekning	14
2.3.2 Pedagogisk bemanning i Ås	14
2.3.3 Veiledning	14
2.3.4 Tilsyn med barnehagene	14
2.3.5 Kvalitet i barnehagene	15
2.3.6 Barnehagen som læringsarena	15
2.3.7 Barn med behov for ekstra støtte	16
2.3.8 Språk	16
2.4 Kommunale føringer for skole	16
2.4.1 NY GIV – overgangsprosjekt	16
2.4.2 GOD START	16
2.4.3 OPPAD	17
2.4.5 It's learning	17
3 Nøkkeltall	17

3.1 Barnehagene i Ås kommune	17
3.2 Skolene i Ås kommune.....	17
3.3 Barn i barnehagene.....	17
3.4 Elever i skolen	18
3.5 Bemanning i barnehagene	19
3.6 Bemanning i skolen	19
3.6.1 Lærertetthet 1.-7. og 8. – 10. trinn	19
3.6.2 Andel årstimer gitt av personalet med godkjent utdanning	19
3.6.3 Lærertetthet i ordinær undervisning	21
3.7 Barnehageutbygging	21
3.8 Skolebygg.....	22
4 Resultater skole	23
4.1 Nasjonale prøver	23
4.1.1 Nasjonale prøver i lesing 5., 8.trinn og 9.trinn, mestringsnivå.....	24
4.1.2 Nasjonale prøver regning 5., 8.trinn og 9. trinn, mestringsnivå.....	27
4.1.3 Nasjonale prøver engelsk 5. og 8.trinn, mestringsnivå	29
4.2 Karakterer - matematikk, norsk og engelsk	31
4.3 Grunnskolepoeng	34
4.3.1 Overgang videregående skole	34
4.3.2 Gjennomføring etter 1. året i videregående skole :	35
4.4 Læringsmiljø, resultater fra elevundersøkelsen.....	36
5. System for oppfølging (internkontroll)	40
6. Ressurser og rammebetingelser	42
6.1 Øremerket statlig tilskudd barnehagen.....	42
6.2 Øremerket statlig tilskudd skole.....	42
6.2.1 Videreutdanning av lærere.....	42
6.2.2 Etterutdanning for skole	43
6.2.3 Skoleeiers ansvar for å avsette midler til kompetanseutvikling	43
7. Vedlegg.....	43

1 Tilstandsrapport 2012 for Ås kommune, kvalitet i barnehage og skole

1.1 Innledning barnehage

Tilstandsrapporten informerer om barnehagevirksomheten i Ås kommunes arbeid med å sikre god kvalitet for alle barn i de kommunale barnehagene i Ås. Rapporten viser ulike sider ved kvaliteten av barnehagene i Ås og er et utgangspunkt for vurdering av videre arbeid med kvalitetsutviklingen av barnehagene.

1.2 Innledning skole

Det er fastsatt i opplæringsloven at skoleeiere plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. I St.meld.nr 31 (2007-2008), Kvalitet i skolen, fremgår det at det er viktig at styringsorganene i kommuner har et bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringen. Dette er nødvendig for å følge opp utviklingen av området på en god måte.

Rapporten om tilstanden grunnopplæringen skal omhandle

- Læringsresultater
- Læringsmiljø.

Den årlige rapporten skal drøftes av skoleeier. Tilstandsrapporten er et sentralt element i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Regjeringen har fastsatt mål knyttet til læringsresultater, frafall og læringsmiljø som grunnlag for å vurdere kvaliteten i grunnopplæringen, jf. St.meld. 31 (2007-2008). Til de nasjonale målsettingene har regjeringen stilt opp indikatorer som skal gi grunnlag for å vurdere hvor langt skoleeier er kommet med å nå målene.

Stortingsmelding 31 viser til 3 hovedmål, og det er disse som skal vurderes i tilstandsrapporten:

1. Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv

Indikatorene som blir benyttet for å vurdere grad av måloppnåelse og trend er følgende:

- På nasjonalt nivå: Andelen elever som presterer på laveste kompetansenivå i de internasjonale undersøkelsene i lesing og matematikk
- På lokalt nivå: Andelen elever som presterer på laveste nivå i lesing og regning ved de nasjonale prøvene sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet.

2. Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring

med kompetansebevis som anerkjennes for videre studier eller i arbeidslivet

Indikatorene som vil bli benyttet for å vurdere grad av måloppnåelse og trend er følgende:

- Andelen som fullfører ordinær videregående opplæring fordelt på yrkesforberedende

og studieforberedende opplæringsprogrammer

- Andelen som oppnår planlagt kompetanse på lavere nivå blant de som ikke gjennomfører ordinær videregående opplæring

3. Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring

Indikatorene som blir benyttet for å vurdere grad av måloppnåelse og trend er følgende:

- Andelen som trives godt
- Andelen som mobbes
- Andelen som får faglig veiledning

1.3 Krav til innhold i tilstandsrapporten

Tilstandsrapporten skal som et minimum omtale læringsresultater, frafall og læringsmiljø, men kan bygges ut med annen omtale som skoleeier mener er formålstjenlig ut fra lokale behov.

For første gang har kommunen med de kommunale barnehagene i rapporten. Det er færre tall å kommentere når det gjelder barnehage, men skal man lykkes med å oppnå de nasjonale målene og oppnå bedre resultater, så er det viktig med tidlig innsats. Det er derfor naturlig å presentere både skole og barnehage i samme rapport. Rapporten er redigert slik at barnehage blir presentert før skole.

Det er data fra Skoleporten, som er et verktøy for vurdering av kvalitet i grunnopplæringen,

som hovedsakelig skal benyttes som grunnlag for skoleeiers vurdering av tilstanden, men det

følger av St.meld. nr. 31 (2007-2008) at skoleeiere og skoler oppfordres til å føre opp konkrete målsettinger for hva som skal oppnås innenfor de målområder som er satt opp.

Opplæringsloven § 13 -10. Ansvarsomfang:

..... Som ein del av oppfølgingsansvaret skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigar dvs. kommunestyret, fylkestinget og den øvste leiinga ved dei private grunnskolane.

1.4 Konklusjon

1.4.1.Barnehagene

Barnehagenes største utfordring er et høyt sykefravær. Det forhindrer stabilitet i personalet og gjør innimellom at det viktigste blir å få dagen til å gå rundt med nok personalet. Det blir på den måten mindre tid til pedagogisk utviklingsarbeid.

Det er et høyt antall barn i de kommunale barnehagene, særlig blant de eldste barna. Det bør vurderes å redusere antall barn til 24 – 26 per avdeling og ikke som i dag 26 – 28. Det vil føre til dyrere barnehager, men forhåpentligvis en mindre slitsom hverdag for personalet slik at sykefraværet kan gå ned.

Å øke personalets refleksjonsnivå er viktig for å få til en god barnehagehverdag for barna og fremme trivsel og læring.

Utvikle læringsmiljøet ute og inne.

Arbeides mer systematisk med språk- og begrepslæring i barnehagen.

1.4.2 Skolene

Lesing

Ås kommune har litt over gjennomsnittlig måloppnåelse i lesing på 5. og 9. trinn og på gjennomsnittet på 8. trinn.

På 5. trinn er det 23 % som leser på laveste mestringsnivå, noen færre enn i landet som helhet. Det er 35 % som leser på høyeste nivå, noe som er bedre enn både Akershus og nasjonalt. Det er store variasjoner mellom skolene på 5. trinn. I lesing skårer de beste skolene 2,4, mens den som skårer lavest, skårer 1,6. Skalaen går fra 1 – 3, med 3 som beste resultat. Det varierer også veldig mellom skolene hvor stor prosentandel de har på laveste nivå, fra 0% til 52%. På mestringsnivå 3 varierer det fra 9% til 52%.

Gjennomsnittsresultatene på 5. trinn i Ås er på et akseptabelt nivå. Det bekymringsfulle er de skolene som skårer dårligst. Samt at det fortsatt er en for stor andel av elevene som leser på laveste nivå. De skolene med svake resultater vil bli tett fulgt opp i 2013.

På 8. trinn er det 27% som leser på de 2 laveste nivåene og 33% som leser på de 2 høyeste nivåene. Det er omtrent som det nasjonale snittet, men dårligere enn Akershus. Det er ingen store forskjeller mellom ungdomsskolene i Ås, men det er noen flere som leser på høyeste nivå på Ås ungdomsskole.

Resultatene på 8. trinn er resultatene til mellomtrinnet på barneskolen. Alle barneskolene har fått ut resultatene for "sine gamle elever". Mange av skolene ser at det er arbeidet for dårlig med leseopplæringen på mellomtrinnet, og der hvor det er nødvendig vil tiltak bli igangsatt.

På 9. trinn er det 18% som leser på de to laveste nivåene, mens det er 48% som leser på de to høyeste nivåene. Sammenlignet med det nasjonale snittet og snittet i Akershus så er det gode resultater i Ås i dette kullet. Men det er flere som leser på de 2 laveste nivåene enn året før. Nesten 1/5 av elevene er det man karakteriserer som dårlige lesere og vil ha problemer i andre fag.

Regning

Ås kommune ligger i regning på gjennomsnittet på 5. trinn og under snittet på 8. og 9. trinn.

28% av elevene i på 5. trinn regner på laveste mestringsnivå. Dette er et svakere resultat enn gjennomsnittet nasjonalt og svakere enn året før. Det er derfor satt i gang tiltak for de laveste trinnene (1., 2. og 3. trinn) for å bedre den grunnleggende kompetansen i regning. Det er imidlertid også noen flere elever enn snittet nasjonalt som regner på høyeste nivå.

Det er imidlertid også her store variasjoner mellom skolene på 5. trinn. I regning skårer den beste skolen i Ås 2,6, mens den skolen som skårer lavest skårer 1,4. Det varierer også mellom skolene hvor stor prosentandel de har på laveste nivå, fra 0% til 63%. Den samme variasjonen finner vi på høyeste nivå, fra 0% til 62%. Det er større nivåforskjeller mellom skolene enn tidligere. Man ser at de skolene som har tatt tak i undervisningen og

legger et trykk på regning, får resultater. Det handler om fokus og systematikk og en ledelse som er tett på lærerne. Det er også det de skolene med gode resultater melder om. Skoler med svake resultater blir fulgt tett opp.

I regning på ungdomsskolen er ikke resultatene representative. Det var store dataproblemer for Ås ungdomsskole under de nasjonale prøvene i regning for 8. og 9. trinn, noe som resulterte i at mange elever ikke fikk fullført testen.

På 8. trinn er det 31% som regner på de 2 laveste nivåene og 28% som regner på de 2 høyeste nivåene. Det er noe lavere enn det nasjonale snittet og snittet i Akershus.

På 9. trinn regner 24% på de 2 laveste nivåene, mens det er 41% som regner på de 2 høyeste nivåene. Det er litt lavere enn det nasjonale snittet.

Engelsk

Ås kommune ligger i engelsk under snittet på 5. trinn og over snittet på 8. trinn. Generelt ligger Ås kommune dårligere an i engelsk enn kommunen burde. Det vil bli satt i gang tiltak for å bedre disse resultatene.

5. trinn i Ås har flere på laveste mestringsnivå og færre på høyeste mestringsnivå sammenliknet med det nasjonale gjennomsnittet. Det er store forskjeller også her mellom skolene. Den beste skolen i Ås skårer 2,3, mens den skolen med laveste skår, skårer 1,4. Også her varierer det veldig mellom skolene hvor stor prosentandel de har på laveste nivå, fra 0% til 60%. Det er ikke fullt så stor forskjell på høyeste nivå, fra 4% til 31%.

På 8. trinn er det 27% av elevene som behersker engelsk på de 2 laveste mestringsnivåene. Det er noe bedre enn det nasjonale snittet. Det er også prosentvis noen flere av elevene i Ås som befinner seg på de 2 øverste mestringsnivåene.

Karakterer

Eksamenskarakterene dette året er noe bedre enn fjoråret. Samtidig er standpunkt karakterene litt lavere. Det er således større grad av samsvar mellom eksamen og standpunkt karakterer i 2012 enn det var i 2011.

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng blir i flere sammenhenger brukt som indikator på læringsresultat. Det er store variasjoner i grunnskolepoengene i Ås kommune gjennom de siste 4 årene. Ås kommune ligger i 2012 som i 2011 over gjennomsnittet i Akershus. Snittet i 2011 var 42, mens det i 2012 er 41,4.

Generelt er grunnskolepoengene økende i hele landet. Snittet i landet er i 2012 40,0, mens det i Akershus er 41,0.

Elevenes læringsmiljø

Å trives med læreren

Å trives med læreren og skolen er vesentlig. Det legges stor vekt på klasseledelse, eleven som trivselsleder/aktivitetsledere i friminuttene, tydelige klasseledelse og jevnlig samtaler med elevene. Resultatene er gått noe ned fra 2011 både på 7. og 10. trinn. På

en femdelt skala fra 1-5 (med 5 som beste nivå) varierer skolenes resultat på 7. og 10. trinn mellom 3,4 og 4,4.

Sosial trivsel

Resultatene varierer mellom 4,0 og 4,5 (med 5 som beste resultat.) Snittet i Ås er 4,3 på barnetrinnet og 4,2 på ungdomstrinnet, noe som er litt under snittet i Akershus og nasjonalt.

Mobbing

Skolenes resultater varierer fra 1,1 til 1,7. Det er en liten økning i antall elever som melder at de blir mobbet på barnetrinnet, mens det er konstant på ungdomstrinnet sett i forhold til 2011. Men enhver elev som blir mobbet, er en for mye. Det er de som arbeider i skolene som vet hvor skolene bør ta fatt i sitt arbeid for å bedre miljøet. Det er viktig med voksne som praktiserer felles og tydelige grenser for akseptabel atferd, som vektlegger faglig og emosjonell støtte til elevene og som har et grundig tilsyn med elevene.

Faglig veiledning

Det er store variasjoner når det gjelder faglig veiledning, fra 2,5 til 4,0. På barnetrinnet ser man at de skolene som har arbeidet systematisk med veiledning skårer høyest. På ungdomstrinnet skårer begge skolene 2,9. Dette kan ha sammenheng med store klasser og mindre tid til faglig veiledning.

Mestring

Resultatene er relativt jevne og varierer mellom 3,7 og 4,0. Dette gjelder både barne- og ungdomsskolene.

Faglig utfordring

For barnetrinnet er snittet i Ås er det samme som snittet i landet og Akershus både for skoleåret 2009/2010, 2010/2011 og 2011/12. På ungdomstrinnet opplever elevene mindre faglige utfordringer enn de foregående årene og snittet er også lavere enn i Akershus og landet forøvrig.

1.5 Hovedutfordringer innenfor barnehager og skoler

Å få ned sykefraværet

Spesielt i barnehager og tildels SFO er sykefraværet høyt. Det har vært arbeidet systematisk med å få ned sykefraværet i flere år. Nye tiltak vurderes igangsatt. Det fremmes egen sak om sykefraværet i barnehagene til HOK.

Læringsresultat

Resultatene både i regning, lesing og engelsk kan bli bedre. Særlig gjelder det på mellomtrinnet på barneskolene. Det er viktig å få redusert antall elever på de laveste mestringsnivåene og samtidig øke antall elever på de høyeste mestringsnivåene. Skolene må analysere sine resultater og se hvor og hvorledes de skal gå løs på utfordringene.

Vurdering

Utvikling av god vurderingskultur ved den enkelte barnehage og skole er viktig i arbeidet med å bedre resultatene. Den pedagogiske dokumentasjonen er barnehagens viktigste

vurderingsverktøy. For skolene er individvurdering viktig for å fremme læring.

Oppfølging av resultater

På alle nivåer må det innføres en systematisk oppfølging av kartleggingsprøver, elevundersøkelser, nasjonale prøver, karakterer og andre kartleggingsverktøy. Også i barnehagene bør det vurderes å innføre verktøy for systematisk observasjon.

Læringsmiljø

Fortsette som tidligere for å redusere mobbing og skape gode barnehage- og klassemiljøer.

Faglig veiledning og faglig utfordringer må jobbes med i skolen. Å gi god faglig veiledning på ungdomstrinnet er en utfordring så lenge elevgruppene er så store.

Lærertetthet på ungdomstrinnet

Det er for lav lærertetthet på ungdomstrinnet sammenliknet med barnetrinnet og sammenliknet med Akershus og nasjonalt. Det er vanskelig å gjøre noe med dette uten at det går på bekostning av barnetrinnet eller at det tilføres friske midler til skolesektoren.

Rådmannen ser det som viktig fortsatt å ha fokus på følgende:

1. God faglig kompetanse på alle nivåer
2. Vurderingskompetanse
3. Ledelse - på alle nivåer

1.6 Evaluering av tiltakene som ble igangsatt i 2012

Følgende tiltak skulle igangsettes i 2012

Skolebehovsplanen følges opp.

Planen følges opp videre i 2013. Solberg skole er under plnalegging for rehabilitering og utbygging.

Fortsette å sette av midler til 4 videreutdanningsplasser per år.

Det blir nå satt av midler.

Skolene som skårer lavest når det gjelder lesing og regning må få hjelp til bedre resultatene sine ved aktiv veiledning og tett oppfølging.

De skolene som har ønsket det har fått hjelp. Her må vi være enda tettere på de skolene som ikke har lyktes. Må prioriteres i 2013.

Øke lærernes kompetanse i begynneropplæringen når det gjelder regning.

Det er igangsatt med Brit Louise Theglander, en svensk pedagog og lege. Jobber med det grunnleggende når det gjelder regning. 2 av skolelederne i Ås vil systematisere hennes opplegg og lage en veileder for fremtidig bruk i kommunen.

Bedre sammenhengen mellom barnehagens og skolens innhold, særlig når det gjelder språk og begrepsutvikling.

På dette området er det mye ugjørt. Må gå videre med dette i 2013. PPS prioriterer å bruke en av PP-rådgiverne/logopedene (50% stilling) til å utarbeide en felles språk- og leseopplæringsplan for barnehage og skole og følge opp.

Fokus på vurderingspraksis.

Vært mye fokus på vurderingspraksis. Skolene arbeider med dette området. Systematikken når det gjelder å følge opp resultatene er imidlertid varierende. Det settes denne våren i gang tiltak for å bedre skoleledernes kompetanse på dette feltet.

Gode rutiner og rask igangsettelse av tiltak når det gjelder oppfølging av elever som har stort fravær fra skolen.

Tatt i bruk dataregistrering av fravær, OPPAD. Her er det klare rutiner når fravær skal føres og oppfølging av fravær. Ferdigstilles en plan for å forebygge skolevegring. PPS øker sin kompetanse på dette området.

1.7 Satsningsområder i barnehagene og skolene i Ås 2013

I november 2011, HOK-sak 19/11 ble kvalitetsdokumentet for Ås-skolen lagt fram. Det ble laget felles kvalitetsbeskrivelser for barnehager og skoler hvor den overordnede målsettingen er *"Best mulig læring og utvikling for alle barn og unge"*.

Gjennom arbeidet skal samarbeidet mellom barnehager og skoler styrkes ytterligere til beste for barn og unge i Ås. Imidlertid ser vi at dokumentet nå må revideres for å få et dokument som er tydeligere på hva kommunen må gjøre for å oppnå ønskede resultater. Dokumentet vil bli lagt fram for hovedutvalget for oppvekst- og kultur før sommeren 2013.

Tilstandsrapporten både for de enkelte skoler og barnehager og den samlede rapporten viser at det må settes enda større fokus på tidlig innsats – altså helt ned i barnehagen må det satses på systematisk språk- og begrepsutvikling. Forholdene må legges til rette for læring og for dermed å kunne oppnå enda bedre resultater for flere elever. Dette gjelder både middels-eleven, de svake elevene og elever som har behov for større utfordringer i skolehverdagen. Barn og unge skal oppleve mestring og utvikling på mange områder.

Rådmannen mener at barnehagene og skolene i Ås bør vurdere følgende satsningsområder for perioden 2013 – 2016:

- Barnehagebarnas **språk- og begrepskompetanse** er bedre enn i 2012.
- Det foretas en **systematisk observasjon** av barna i barnehagen med henblikk på språkkompetanse, sosial kompetanse og motorisk utvikling. Som et minimum foretas observasjon/kartlegging av barn man er **usikker** på.
- Miljøet i barnehagen tilrettelegges slik at barnas **motoriske utvikling** ivaretas.
- Barnehagen **tydeliggjør forventninger** til foresatte.
- Overganger ved pedagogskifter og mellom barnehage og skole, barneskole og ungdomsskole må styrkes.

- Ås-elevenes **grunnleggende ferdigheter** er styrket. (*Det er å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese, å kunne regne og kunne bruke digitale verktøy, ref. Kunnskapsløftet*).
- Ås-elevenes **resultater i engelsk**, sett i forhold til 2012, er styrket.
- Ås-skolen kan dokumentere at **tidlig innsats** i lesing og regning gir effekt.
- Det innføres **mottaksklasser** for minoritetsspråklige som ikke har tilstrekkelig norskkunnskaper til å følge den vanlige opplæringen i skolen.
- Ås-skolen bruker **kartleggingsprøver** systematisk og har utviklet rutiner for systematisk oppfølging av resultatene.
- Ås-skolen kan vise til en bedring i **resultatene** mellom nivågruppene på de nasjonale prøvene og eksamenskarakterene sett i forhold til 2012.
- Ås-skolens ansatte har økt sin kompetanse i **individvurdering** for at elevene skal oppnå en høyere måloppnåelse i læreplanens kompetansemål.
- **Faglig sterke elever** får faglige utfordringer.
- Skolene stiller **klare faglige krav og forventninger** til elevene og tydeliggjør **forventninger** til de foresatte.
- Skolene har gode **elev - lærer relasjoner** som skaper forpliktelse og motivasjon i læringsarbeidet og dermed økt læringstrykk.
- **Forskningsbasert utvikling** i barnehager og barne- og ungdomsskoler skal gi kunnskap om effektive tiltak.
- Samarbeidet mellom **skole og pedagogisk psykologisk senter** videreutvikles når det gjelder veiledning av lærere og oppfølging av elevresultater og læringsmiljø.

2 Statlige og kommunale føringer

2.1 Nasjonale føringer for barnehage

Staten har det overordnede ansvaret for barnehagevirksomheten. Dette reguleres av Lov av 17. juni 2005 nr 64 om barnehager (barnehageloven). Som pedagogisk samfunnsinstitusjon skal barnehagen være i endring og utvikling og være en lærende organisasjon (jfr. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver).

I følge St. meld. 41 (2008-2009), som ble vedtatt av Stortinget 2. mars 2010, skal det være **tre hovedmål for kvalitetsarbeidet i barnehagene**:

- Sikre likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager

- Styrke barnehagen som læringsarena
- Sikre at alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap.

2.2 Nasjonale føringer for skole

Staten styrer skole gjennom opplæringsloven med forskrifter og læreplanverket. Etter at Stortingsmeldinger er vedtatt i Stortinget kommer endringer i opplæringsloven med forskrifter som kommunen må følge.

I 2011 kom Stortingsmeldingen 22 (2010-11) Motivasjon- Mestring – Muligheter om ungdomstrinnet. Denne meldingen omtaler spesielt følgende:

Økt valgfrihet

Økt valgfrihet kan skape bedre motivasjon hos elevene og gi økt lyst til læring. Behovet for mer varierte tilbud skal skje gjennom økt valgfrihet innenfor fellesskolen, ikke gjennom spesialklasser eller elitetilbud. Skolene skal få noe større frihet i hvordan de vil disponere tiden, og elevene vil få tid til valgfag. Tilbudet om valgfag skal gi alle elever faglige utfordringer

Bedre klasseledelse

Lærerens evne til å være en god leder av klassen er en forutsetning for å skape en variert opplæring, der elevene er motiverte og får et godt læringsmiljø. Uten en god og trygg ledelse av klassen vil det være vanskelig å gi elevene god læring og et godt læringsutbytte. God klasseledelse er en nødvendig forutsetning for at elevene skal ha et godt læringsutbytte,. Klasseledelse er derfor sentralt i strategien for gjennomføring.

Bedre opplæring i regning og lesing

Elevene skal møte faglige utfordringer og ha et godt læringsutbytte slik at de er best mulig rustet til å gjennomføre videregående opplæring. Forskning viser at elever i Norge er svake i tallregning. Lesing og leseopplæring er en utfordring, særlig for guttene. Derfor legger meldingen opp til en særskilt satsing på å styrke ferdighetene i regning og matematikk og videreføre lesesatsingen, som i større grad skal ha som mål å styrke guttenes leseferdigheter. Tiltaket må ses i sammenheng med Overgangsprosjektet i Ny GIV, som har som formål å øke ferdighetene til elevene med de svakeste resultatene på 10. trinn.

Andre tiltak

Tilpasset opplæring og differensiering bygger på premisset om opplæring innenfor fellesskapets rammer. Virkelighetsnær og variert opplæring, både i de praktiske og estetiske fagene og som arbeidsmåter i alle fag er viktig. Økt motivasjon og læring gjennom IKT er også omtalt i meldingen. Selv om det satses særskilt på regning og lesing, bygger meldingen på et bredt lærings syn.

God kultur for tilbakemeldinger og vurdering er viktige faktorer for motivasjon og læring.

Et av målene for grunnopplæringen er at elevene skal gjennomføre videregående opplæring. Det er viktig med tiltak for å sikre gode overganger mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring, og mellom barnetrinnet og ungdomstrinnet. Satsingen Ny GIV er sentralt tiltak i dette arbeidet.

Lærerens betydning som klasseleder er helt avgjørende for god læring. Kvalifisering av lærerne fra grunnutdanning via veiledning for nye lærere til etter og videreutdanning er sentrale temaer.

Hjemmet har stor betydning for elevenes læring og motivasjon for skolearbeidet.

Som et resultat av meldingen ble det innført 1,5 timer valgfag for 8. trinn fra høsten 2012.

Følgende fag kunne tilbys elevene:

1. *Sal og scene*
2. *Design og redesign*
3. *Forskning i praksis*
4. *Fysisk aktivitet og helse*
5. *Produksjon av varer og tjenester*
6. *Teknologi*
7. *Internasjonalt samarbeid*
8. *Medier og informasjon*

I Ås er de fire øverste fagene tilbudt på 8. trinn skoleåret 2012/13. Fra høsten 2013 innføres valgfag på 9. trinn og fra høsten 2014 på 10. trinn. Det vil også komme læreplaner i 7-8 nye fag.

I løpet av fem år skal alle skoler med ungdomstrinn få tilbud om etterutdanning i klasseledelse, lesing, skriving og regning. Det er foreløpig ikke besluttet når ungdomsskolene i Ås kommune vil få tilbudet.

Prinsippet om tilpasset opplæring skal gjelde for alle elever, også de høyt presterende. Ordningen for at elever kan ta fag fra videregående opplæring er derfor utvidet fra og med høsten 2012. Ordningen omfatter alle fellesfag og alle programfag med sluttvurdering etter et år. Beslutningsmyndigheten er lagt til kommunen. Det er et mål at flere skal få tilbud om ordningen. Elevene trenger ikke alltid å reise til den videregående skolen for å delta: Opplæringen kan også bestå av IKT-basert opplæring med selvstendig arbeid på egen skole.

2.2.1 Veiledning

I 2011 ble det igangsatt systematisk veiledning av nyutdannede lærere. Veiledningen blir gitt både av skolen og av kommunens veiledningstjeneste i form av kursing og nettverksarbeid.

2.3 Kommunale føringer for barnehage

Kommunen har i dag en kvalitetsplan for barnehager og skole som vi opplever ikke helt fyller våre behov. I løpet av 2013 vil den bli revidert.

2.3.1 Full barnehagedekning

Barnehagetilbud er gitt til alle barn som etter statens definisjon, har rett til plass i 2012.

2.3.2 Pedagogisk bemanning i Ås

Barnehageloven krever minimum én pedagogisk leder per 14-18 barn når barna er over tre år og én pedagogisk leder per 7-9 barn når barna er under tre år. Ås kommune har i stor grad 1 pedagogisk leder på 12 – 14 barn over 3 år, og 1 pedagogisk leder på 7-9 barn under 3 år.

De siste årene har Ås kommune gitt stipend til studenter som ønsker å ta barnehagelærerutdanning på deltid. Dette gjelder både kommunale og ikke-kommunale barnehager. Fra 2008 og fram til høsten 2012 har 15 personer i kommunale og ikke-kommunale barnehager fått utdanningsstipend på inntil kr 50.000 per år for å ta barnehagelærerutdanning på deltid. 7 av disse har til nå fullført utdanningen. Etter fullført utdanning har pedagogene bindingstid i 2 år i Ås kommune.

Ås kommune mangler imidlertid fortsatt utdannede barnehagelærere for å fylle opp alle stillingene som pedagogiske ledere. Stipendordningen har bidratt til at pedagogdekningen i Ås kommune er 10 prosentpoeng over snittet i Akershus.

2.3.3 Veiledning

Det gis tilbud om veiledning til alle nyutdannede førskolelærere. Det er felles samlinger med gruppeveiledning i regi av veiledningstjenesten.

I tillegg gis det veiledning til de uten barnehagelærerutdanning som fungerer som pedagogiske ledere.

2.3.4 Tilsyn med barnehagene

Kommunen har som barnehagemyndighet ansvaret for å føre tilsyn med *at alle barnehager i kommunen driver en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet* (merknad til barnehageloven § 8, femte ledd). Tilsyn skal sikre at alle barnehagene drives i samsvar med Lov om barnehager, og at alle barnehagene er av god kvalitet. Det kontrolleres at barnehageeier, private og offentlige, følger opp barnehagelovens krav og utfører sitt ansvar og sine oppgaver i tråd med lovverket, slik at kvaliteten sikres og at innholdet i tilbudet til barna er tilfredsstillende.

Fagkonsulent for barnehager er delegert myndighet som ansvarlig for tilsyn med både kommunale og ikke-kommunale barnehager i Ås kommune. Det foretas både skriftlig og stedlige tilsyn med alle barnehagene hvert år. De stedlige tilsynene kan være både varslede og ikke-varslede tilsyn.

Det ble i 2012 gjennomført stedlig tilsyn 2 barnehageenheter. Det ble gjennomført 0 skriftlige tilsyn. I forbindelse med tilsynet gis det veiledning både til drift og arbeid med pedagogisk innhold.

2.3.5 Kvalitet i barnehagene

Barnehagene i Ås har følgende visjon:

Småforskere i Ås kan, vil og våger

Barn er kompetente, nysgjerrige og forskende. I samspill med andre og miljøet rundt, skaper barn ny kunnskap og egen identitet.

I barnehagen møter barn voksne som det det unike hos hvert barn. Barna får rike muligheter til å utvikle tanker, mot og kunnskap. Vi voksne er lyttende, ser og utfordrer barnets tanker og handlinger og lar oss inspirere av barnets nysgjerrighet og spørsmål. Vi tilrettelegger for at det enkelte barn blir kjent med seg selv i relasjon til omverdenen. Vi formidler verdier som er grunnleggende for demokratiet og samfunnsutviklingen.

Læringsmiljøet er fleksibelt og tilrettelegges slik at det utfordrer barna, gir opplevelser og rike læringsmuligheter. Det fysiske miljøets muligheter kommer tydelig fram, gir mening, skaper helhet og sammenheng og er en støtte i det pedagogiske arbeidet. Miljø og innhold struktureres slik at barn opplever medvirkning, positiv samhandling og får et rikt utvalg av førstehåndserfaringer innenfor tydelige rammer.

Prosjektarbeid gir mulighet for å gå i dybden på et tema slik at barn og voksne får flere perspektiver og kan dele erfaringer og skape ny felles kunnskap.

Pedagogisk dokumentasjon er utgangspunktet for felles refleksjon, nye tanker, valg, vurdering og nye planer. Dokumentasjonen brukes som et refleksjonsverktøy for oss voksne og sammen med barna.

For å utvikle kvaliteten i barnehagene arbeides det spesielt med å utvikle følgende områder:

- Barns språkkompetanse
- Sosial kompetanse
- Pedagogisk dokumentasjon

2.3.6 Barnehagen som læringsarena

Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver sier at " *Barnehagen skal styrke barns*

muligheter for læring og aktiv deltakelse i et fellesskap med jevnaldrende". Barna skal i følge

rammeplanen tilegne seg sosial og språklig kompetanse og kompetanse innenfor barnehagens fagområder. I Lov om barnehager, § 3 Barns rett til medvirkning, heter det:

"Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet."

I rammeplanen presiseres det at det normalt ikke skal være resultatmål for det enkelte barn, men *prosessmål* for hva barna skal ha opplevd i barnehagen. Dette er forpliktende mål for personalets arbeid. Den enkelte barnehage skal arbeide kontinuerlig med å sikre kvalitet og utvikling av sitt pedagogiske arbeid.

Barnehagen skal gi barn troen på seg selv og andre. Å respektere forskjellighet er en del av barnehagens verdigrunnlag. Hensynet til hverandre og gjensidige samhandlingsprosesser i lek og læring er forutsetning for barns dannelse.

2.3.7 Barn med behov for ekstra støtte

Barn med nedsatt funksjonsevne som har behov for ekstra støtte i sin utvikling, får vedtak om rett til spesialpedagogisk hjelp etter opplæringsloven. Den spesialpedagogiske hjelpen gis av spesialpedagoger ved pedagogisk psykologisk senter og assistenter som arbeider i barnehagene.

Barnehagene kan søke om ekstra ressurser for at barn med nedsatt funksjonsevne eller andre spesielle behov skal kunne ha nytte av barnehageoppholdet. Dette er ekstra ressurser som barnehagen disponerer og fordeler ut i fra barnas ulike behov til enhver tid. Ressursene er som oftest i form av timer til assistenter.

Barnehagene kan også søke om ekstra ressurser til å bedre språkutviklingen for minoritetsspråklige barn.

2.3.8 Språk

Pedagogisk psykologisk senter (PPS) ser en økning i barn som henvendes til PP-tjenesten med språkvansker hvorav mye er uttalevansker. Det trengs en kompetanseheving på dette feltet i barnehagene og blant foreldre.

2.4 Kommunale føringer for skole

2.4.1 NY GIV – overgangsprosjekt

Overgangsprosjektet som blant annet består av et forpliktende samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner. I samarbeidet utarbeides det tiltak som bedrer elevens forutsetninger for å gjennomføre og bestå videregående opplæring. I løpet av en treårsperiode (2011 – 2013) skal Ny GIV Overgangsprosjektet være innført i alle kommuner og fylkeskommuner.

Målgruppen for Ny GIV er de ti prosent svakest faglig presterende elevene i kommunen. I løpet av siste halvår på 10.trinn gis disse elevene tilbud om intensiv opplæring noen timer hver uke i de grunnleggende ferdighetene å lese, å skrive og å regne. Informasjon om elevene og deres resultater overføres til den videregående skolen eleven kommer inn på, slik at eleven får tett oppfølging umiddelbart etter oppstart i videregående.

Med erfaringene fra 2012 våren er følgende endringer gjort i Ås for skoleåret 2012/13:

- Undervisningsperioden øker til 13 uker.
- Undervisningen øker med 45 minutter i uka, slik at undervisningen blir 2 timer lesing +2 timer skriving +2 timer regning
- Færre elever i gruppene og bedre testing av elevene før utvelgelse

2.4.2 GOD START

Det er viktig at tiltak for å bedre lese-, skrive og regneferdighetene blir igangsatt tidligere enn 10. trinn. Ungdomsskolene i Ås har derfor satt i gang GOD START på 8. trinn hvor målet er å øke elevenes kompetanse i lesing, skriving og regning. Fra høsten 2013 vil dette også bli satt i gang på 9. trinn.

2.4.3 OPPAD

Skolenes administrative datasystem er OPPAD. Dette systemet ble i 2012 tatt i bruk for registrering av elevenes fravær både i barne- og ungdomsskolen. For å hindre frafall, redusere skolevegringsproblematikken er det viktig at tiltak ved fravær blir igangsatt raskt.

2.4.5 It's learning

Datasystem som brukes av både barne- og ungdomsskoler for å kommunisere med foreldre, elever, gi arbeidsplaner etc.

3 Nøkkeltall

3.1 Barnehagene i Ås kommune

Kommunen har ansvar for å sørge for at det er tilstrekkelig antall barnehageplasser til de som har rett til barnehageplass. De vil si alle barn som har fylt ett år før 1. september og som det er søkt barnehageplass for innen søknadsfristen for hovedopptaket, 1. mars.

Ved utgangen av 2012 var det 22 barnehager i Ås.

- 7 kommunale barnehager
- 13 Ikke-kommunale barnehager
- 2 private familiebarnehager fordelt på 2 hjem

3.2 Skolene i Ås kommune

Elevene får undervisning ved 7 barneskoler, 2 ungdomsskoler samt Steinerskolen. Kommunen har ett alternative skoletilbud for multifunksjonshemmede elever, Rustadtunet.

De 7 barneskolene og Steinerskolen har alle skolefritidsordning for elever i 1.- 4. trinn og funksjonshemmede elever til 7. trinn.

I tillegg er kommunen medeier i Follo barne- og ungdomsskole og kjøper i skoleåret 2012/13 20 plasser der. I utgangspunktet har kommunen 8 plasser til disposisjon på skolen, men når kommuner ikke fyller kvoten sin åpnes det opp for at andre kommuner kan kjøpe plasser. Kommunen prioriterer å kjøpe plasser til de eldste elevene for å ivareta denne elevgruppens sosiale utvikling. De første årene greier som regel nærskolen å ivareta både elevenes faglige og sosiale utvikling, men etter hvert øker ofte vanskelighetene med å ivareta den sosiale delen.

3.3 Barn i barnehagene

Ved utgangen av 2012 hadde 1174 **barn** plass barnehager i Ås kommune:

- 612 barn i kommunale barnehager.
- 562 barn i private barnehager.

Andel barn, ekskl. minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i komm. barnehager	Ås*	Akershus*	Nasjonalt*
	1,2%	3,9%	3,5%

* Kostratall for 2011

3.4 Elever i skolen

Per 01.10.11 gikk det 2100 elever i Åsskolen.

Andel elever i Ås kommune som i 2011 får spesialundervisning ligger under landsgjennomsnittet.

Antall elever i grunnskolen som får spesialundervisning	Ås*	Akershus*	Nasjonalt*
Andel elever totalt som får spesialundervisning	5,7%	7,3%	8,6%
Antall elever 1.- 4. trinn	2,7%	4,6%	5,6%
Antall elever 5.- 7. trinn	6,7%	8,4%	9,8%
Antall elever 8.- 10. trinn	8,5%	9,7%	11,2%

*Kostratall for 2011

Andel elever i Ås kommune som i 2011 fikk særskilt norskopplæring ligger under landsgjennomsnittet og snittet i Akershus

	Ås*	Akershus*	Nasjonalt*
Antall elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	5,3%	5,9%	7,46%

*Kostratall for 2011

3.5 Bemanning i barnehagene

Ved utgangen av 2012 var det 147,54 årsverk i de kommunale barnehagene i Ås.

- 55,64 årsverk pedagogiske ledere hvorav 2 årsverk på med dispensasjon for utdanningskravet
- 52 av disse er kvinner og 4 er menn
- 5 pedagogiske ledere har annen pedagogiske utdanning enn førskolelærerutdanning
- 68,9 årsverk assistenter

3.6 Bemanning i skolen

3.6.1 Lærertetthet 1.-7. og 8. – 10. trinn

Indikatoren viser gjennomsnittlig lærertetthet på 1.- 7. trinn og 8.-10. trinn på skoleeiernivå. Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og til andre lærertimer som tildeles på grunnlag av individuelle elevrettigheter.

Indikator og nøkkeltall	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Lærertetthet 1.-7. trinn - Ås kommune skoleeier	14,5	14,4	13,5	12,7	12,8	12,3
Lærertetthet 1.-7. trinn - Akershus fylke	15,3	15,1	15,2	14,9	15,0	14,7
Lærertetthet 1.-7. trinn - Nasjonalt	13,4	13,2	13,2	13,0	13,1	13,0
Lærertetthet 8.-10. trinn - Ås kommune skoleeier	15,7	17,1	17,2	17,6	18,3	18,1
Lærertetthet 8.-10. trinn - Akershus fylke	15,6	15,6	15,5	15,4	15,9	16,1
Lærertetthet 8.-10. trinn - Nasjonalt	14,7	14,6	14,4	14,4	14,4	14,5

Tallene er hentet fra Skoleporten.

3.6.2 Andel årstimer gitt av personalet med godkjent utdanning

Andel årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning: Indikatoren viser hvor stor andel av årstimer som er gjennomført av undervisningspersonale med godkjent utdanning i de fag og trinn de underviser i.

Indikator og nøkkeltall	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Ås kommune skoleeier	95,4	91,5	93,3	91,7	89,5
Akershus fylke	95,6	93,8	93,1	93,4	93,6

Nasjonalt	97,1	96,3	95,9	96,0	96,4
-----------	------	------	------	------	------

3.6.3 Lærertetthet i ordinær undervisning

Lærertetthet bør ses i sammenheng med opplæringslovens paragraf § 8-2 om forsvarlig pedagogisk gruppestørrelse. Lærertetthet er definert som forholdet mellom elevtimer minus timer til spesialundervisning og særskilt norskopplæring og ordinære undervisningstimer pluss oppdeling til samiske språkalternativer. Dette er en indikasjon på elever per lærer i ordinær undervisning, og ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk regnes ikke med.

Indikator og nøkkeltall	
Lærertetthet i ordinær undervisning - nasjonalt	16,9
Lærertetthet i ordinær undervisning - Akershus	18,5
Lærertetthet i ordinær undervisning – Ås kommune	17,1
Lærertetthet i ordinær undervisning - Brønnerud skole	14,4
Lærertetthet i ordinær undervisning - Kroer skole	13,4
Lærertetthet i ordinær undervisning - Nordby skole	17,0
Lærertetthet i ordinær undervisning - Rustad skole	16,0
Lærertetthet i ordinær undervisning - Sjøskogen skole	18,5
Lærertetthet i ordinær undervisning - Solberg skole	14,2
Lærertetthet i ordinær undervisning - Åsgård skole	17,3
Lærertetthet i ordinær undervisning - Nordbytun skole	21,7
Lærertetthet i ordinær undervisning - Ås ungdomsskole	22,2

3.7 Barnehageutbygging

Det var en vekst på ca 20 nye barnehageplasser i 2012. Årsaken var at en avdeling i Tunveien barnehage, som hadde vært stengt barnehageåret 2011/12, ble åpnet i august 2012 og at Solbergtunet barnehage, som åpnet i desember 2011, tok inn flere barn i januar 2012.

Høsten 2012 ble barnehagebehovsplanen lagt fram.

Kommunestyrets fattet den 21.11.2012 følgende vedtak:

Barnehagebehovsplanen anses som en grundig beskrivelse og kartlegging av framtidige barnehagebehov i Ås kommune.

1. Uteskuret ved Solbergtunet barnehage bygges om til en friluftsavdeling tilknyttet barnehagen. Ombyggingen starter umiddelbart slik at de nye plassene kan tas i bruk fra 1.8.2013. Kostnadene legges inn i investeringsbudsjettet for 2013.
2. Togrenda barnehage selges og det bygges ny barnehage med ca. 100-80 plasser som erstatning for denne i Nordbyområdet. Plasseringene ved Nordby skole samt bruk/ombygging av eksisterende Solberg skole til barnehage utredes nærmere. Ferdigstilling av Solberg skole må ikke bli vesentlig forsinket i henhold til planene.

3. SFO lokalene ved Brønnerud skole omgjøres til en barnehageavdeling med ca. 20 -24 barn. Avdelingen legges administrativt til en av barnehagene i sentrum. Administrasjonen vurderer når det er behov for å opprette avdelingen.
4. Det reguleres ny tomt til barnehage ved Dyster Eldor i forbindelse med reguleringen av området.
5. Utbygging av Rustadskogen og Sagalund barnehager avventes og sees i et noe lenger perspektiv.
6. Samtidig må det gjøres en vurdering av bygningenes tilstand og behovet for oppussing/rehabilitering.
7. Det tas kontakt med private utbyggere for kartlegging av interesse for bygging av nye barnehager i Ås.

Disse punktene må innpasses i handlingsprogram og økonomiplan for 2013-2016 og fremover.

Administrasjonen kommer tilbake med egne innstillinger på punktene 2-6 med kostnader før de er aktuelle.

3.8 Skolebygg

I 2012 ble skolebehovsplanen for Ås kommune vedtatt. Den 23.05.12 fattet kommunestyret følgende vedtak:

1. 0-alternativet videreføres, med eksisterende skolestruktur.
2. Driften og skolekretsgrensene rundt Sjøskogen skole opprettholdes som i dag.
3. Solberg skole totalrenoveres og bygges ut, med utgangspunkt i skolebehovsplanens strukturalternativ 0b. Planleggingen igangsettes umiddelbart. Skolekretsgrensene opprettholdes.
4. Sambruk av arealene på Nordby skole og Nordbytun ungdomsskole utredes videre. Skolekretsgrensene for både Nordby og Nordbytun opprettholdes.
5. Driften av Kroer skole opprettholdes som i dag. Det utredes lett rehabilitering av administrasjonsbygningen.
6. Driften og skolekretsgrensene rundt Ås ungdomsskole opprettholdes som i dag.
7. Total renovering av aktivitetsbygningen og nybygg av en klasserække på Rustad skole utredes videre, med utgangspunkt i skolebehovsplanens strukturalternativ 0b.
8. Planlegging og nybygg av paviljong 2 og 3 på Åsgård skole utredes innen utløpet av 2013.
9. Konsekvensene for fremtidig vedlikeholdskostnader utredes.
10. Konsekvenser for skolekretsgrensene mellom Brønnerud, Åsgård, Rustad og Kroer skole hvis skolestrukturen opprettholdes som i dag, utredes innen sommeren 2013.

Planleggingen av Solberg skoles renovering og utbygging er i gang.

4 Resultater skole

Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter. Dette er ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og i arbeidslivet. I tilstandsrapporten har Ås kommune med disse resultatindikatorne:

- nasjonale prøver på 5. og 8. trinn i lesing, engelsk og regning
- standpunkt- og eksamenskarakterer i norsk hovedmål, matematikk og engelsk
- grunnskolepoeng

Tilstandsrapportene med resultater for den enkelte skole ble presentert i HOK den

4.1 Nasjonale prøver

Her presenteres først Ås kommunes resultater sammenliknet med resultatene i Akershus fylke og nasjonalt.

5.trinn – nasjonale prøver:

Resultatene presenteres som et gjennomsnitt av **3 nivåer**. Utdanningsdirektoratet har beregnet snittet.

Indikator	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
» Engelsk - Ås	2,1	2,2	2,1	×	1,9
» Engelsk - Akershus	2,1	2,1	2,1	×	2,1
» Engelsk - Nasjonalt	2,0	2,0	2,0	×	2,0
» Lesing - Ås	2,1	2,0	2,1	2,1	2,1
» Lesing - Akershus	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
» Lesing - Nasjonalt	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
» Regning - Ås	2,0	2,1	2,0	2,1	2,0
» Regning - Akershus	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
» Regning - Nasjonalt	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

8.trinn – nasjonale prøver

Resultatene presenteres som et gjennomsnitt av **5 nivåer**. Utdanningsdirektoratet har beregnet snittet.

Indikator	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
» Engelsk - Ås	3,2	3,2	3,2	3,1	3,1
» Engelsk - Akershus	3,2	3,1	3,2	3,2	3,2
» Engelsk - Nasjonalt	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
» Lesing - Ås	3,3	3,3	3,3	3,3	3,1
» Lesing - Akershus	3,3	3,2	3,2	3,3	3,2

» Lesing - Nasjonalt	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
» Regning - Ås	3,2	3,1	3,2	3,0	3,0
» Regning - Akershus	3,3	3,3	3,2	3,3	3,3
» Regning - Nasjonalt	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1

9.trinn – nasjonale prøver

I 2010 kom også nasjonale prøver i lesing og regning for 9.trinn. De får samme prøve som

8.trinn, og en kan her se at det har vært en positiv utvikling i kommunen, særlig de 2 første årene.

Resultatene presenteres som et gjennomsnitt av **5 nivåer**. Utdanningsdirektoratet har beregnet snittet.

Indikator	2010-11	2011-12	2012-13
» Lesing - Ås	3,8	3,8	3,6
» Lesing - Akershus	3,6	3,6	3,6
» Lesing - Nasjonalt	3,5	3,5	3,5
» Regning - Ås	3,5	3,7	3,3
» Regning - Akershus	3,5	3,5	3,6
» Regning - Nasjonalt	3,4	3,4	3,4

4.1.1 Nasjonale prøver i lesing 5., 8.trinn og 9.trinn, mestringsnivå

Nasjonale prøver i lesing kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål

for den grunnleggende ferdigheten lesing slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i lesing ikke er en prøve i selve norskfaget.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter: Elevene skal vise at de kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Lesing 5.trinn:

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Indikator	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1 - Ås	22,3	19,4	21,5	21,1	22,8
Mestringsnivå 1 - Nasjonalt	24,7	26,6	26,5	24,7	27,5
Mestringsnivå 2 - Ås	47,7	61,2	42,4	50,9	41,1

Mestringsnivå 2 - Nasjonalt	49,0	49,9	46,7	48,3	47,4
Mestringsnivå 3 - Ås	29,9	19,4	36,1	28,0	36,0
Mestringsnivå 3 - Nasjonalt	26,3	23,5	26,9	27,0	25,1

Lesing 8.trinn:

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 8. trinn presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Indikator	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1 Ås	5,1	3,3	2,8	3,0	8,7
Mestringsnivå 1 Nasjonalt	7,9	7,8	7,5	7,8	7,6
Mestringsnivå 2 Ås	12,8	15,2	19,4	17,0	18,8
Mestringsnivå 2 Nasjonalt	19,4	20,2	22,2	19,7	20,5
Mestringsnivå 3 Ås	45,4	42,9	30,6	43,0	40,1
Mestringsnivå 3 Nasjonalt	38,3	41,2	37,1	37,3	39,0
Mestringsnivå 4 Ås	19,4	26,2	34,4	20,0	23,2
Mestringsnivå 4 Nasjonalt	23,1	20,7	22,9	21,7	22,6
Mestringsnivå 5 Ås	17,3	12,4	12,8	17,0	9,2
Mestringsnivå 5 Nasjonalt	11,3	10,2	10,3	13,5	10,2

Lesing 9.trinn:

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 9. trinn presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Indikator	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1 - Ås	2,7	2,6	2,8
Mestringsnivå 1 - Nasjonalt	4,7	4,8	4,4
Mestringsnivå 2 - Ås	9,8	7,7	11,3
Mestringsnivå 2 - Nasjonalt	14,5	13,3	13,3
Mestringsnivå 3 - Ås	25,0	31,4	31,1
Mestringsnivå 3 - Nasjonalt	30,7	32,5	33,1
Mestringsnivå 4 - Ås	27,2	26,8	31,6
Mestringsnivå 4 - Nasjonalt	28,0	25,9	28,6
Mestringsnivå 5 - Ås	35,3	31,4	23,1
Mestringsnivå 5 - Nasjonalt	22,1	23,6	20,5

4.1.2 Nasjonale prøver regning 5., 8.trinn og 9. trinn, mestringsnivå

Nasjonale prøver i regning skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag.

De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

- tall
- måling
- statistikk

Regning 5.trinn:

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i ulike faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at elevene forstår hvordan de:

- kan løse en gitt utfordring
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene er rimelige
- kan ha effektive strategier for enkel tallregning

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Indikator	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1 - Ås	28,5	19,9	24,7	18,0	28,7
Mestringsnivå 1 - Nasjonalt	26,7	27,4	27,4	27,8	25,4
Mestringsnivå 2 - Ås	49,5	52,4	46,6	50,6	44,6
Mestringsnivå 2 - Nasjonalt	48,9	46,9	46,4	47,2	49,9
Mestringsnivå 3 - Ås	22,0	27,7	28,7	31,4	26,7
Mestringsnivå 3 - Nasjonalt	24,5	25,7	26,2	25,0	24,6

Regning 8.trinn:

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at de:

- forstår og kan reflektere over hvordan de best kan løse en gitt utfordring,
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene de får er rimelige
- kan vise effektive strategier for enkel tallregning

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 8. trinn presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Indikator	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1 - Ås	5,3	9,3	6,0	7,9	7,3
Mestringsnivå 1 - Nasjonalt	6,0	6,5	6,6	6,0	6,1
Mestringsnivå 2 - Ås	19,0	18,2	18,5	22,1	23,3
Mestringsnivå 2 - Nasjonalt	19,3	20,5	20,6	19,4	21,9
Mestringsnivå 3 - Ås	40,7	41,6	39,5	42,1	39,8
Mestringsnivå 3 - Nasjonalt	42,4	41,4	41,9	41,8	39,9
Mestringsnivå 4 - Ås	24,9	18,7	20,5	15,8	20,4
Mestringsnivå 4 - Nasjonalt	21,4	19,9	20,0	20,0	20,1
Mestringsnivå 5 - Ås	10,1	12,1	15,5	12,1	9,2
Mestringsnivå 5 - Nasjonalt	10,8	11,6	11,0	12,7	12,1

Regning 9.trinn:

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at de:

- forstår og kan reflektere over hvordan de best kan løse en gitt utfordring,
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene de får er rimelige
- kan vise effektive strategier for enkel tallregning

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 9. trinn presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Indikator	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1 - Ås	5,6	3,8	1,5
Mestringsnivå 1 - Nasjonalt	4,5	4,1	3,4

Mestringsnivå 2 - Ås	12,1	7,7	22,6
Mestringsnivå 2 - Nasjonalt	14,6	14,8	15,0
Mestringsnivå 3 - Ås	35,9	37,9	34,7
Mestringsnivå 3 - Nasjonalt	37,5	37,7	36,1
Mestringsnivå 4 - Ås	26,3	19,2	21,1
Mestringsnivå 4 - Nasjonalt	24,2	23,3	24,4
Mestringsnivå 5 - Ås	20,2	31,3	20,1
Mestringsnivå 5 - Nasjonalt	19,2	20,2	21,0

4.1.3 Nasjonale prøver engelsk 5. og 8.trinn, mestringsnivå

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk.

Engelsk 5.trinn:

Oppgavene er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster
- forstå vanlige ord og uttrykk knyttet til dagligliv og fritid
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- bruke vanlige grammatiske strukturer, småord og enkle setningsmønstre

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Indikator	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1 - Ås	17,5	12,8	22,9	×*	29,0
Mestringsnivå 1 - Nasjonalt	25,7	23,7	24,6	×*	26,1
Mestringsnivå 2 - Ås	54,5	55,1	47,5	×*	48,0
Mestringsnivå 2 - Nasjonalt	48,9	51,8	51,0	×*	49,4
Mestringsnivå 3 - Ås	28,0	32,1	29,6	×*	23,0
Mestringsnivå 3 - Nasjonalt	25,4	24,6	24,4	×*	24,4

*I 2011/2012 var det tekniske problemer i hele landet under gjennomføring av engelsk

Engelsk 8.trinn

Oppgavene er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå og reflektere over innholdet i tekster av ulik lengde og forskjellige sjangere
- beherske et ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- forstå bruken av grunnleggende regler og mønstre for grammatikk og setningstyper

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 8. trinn presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Indikator	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1 - Ås	3,4	5,9	5,5	6,8	6,4
Mestringsnivå 1 - Nasjonalt	8,3	10,7	10,0	9,5	9,7
Mestringsnivå 2 - Ås	16,3	17,2	14,6	24,2	20,7
Mestringsnivå 2 - Nasjonalt	20,2	19,3	19,6	21,7	20,1
Mestringsnivå 3 - Ås	48,1	42,9	47,7	35,3	40,9
Mestringsnivå 3 - Nasjonalt	42,9	40,5	39,8	38,2	41,5
Mestringsnivå 4 - Ås	21,6	22,7	22,1	22,1	23,2
Mestringsnivå 4 - Nasjonalt	20,2	19,8	20,8	19,1	19,0
Mestringsnivå 5 - Ås	10,6	11,3	10,1	11,6	8,9
Mestringsnivå 5 - Nasjonalt	8,4	9,8	9,8	11,6	9,7

Målet som er satt opp fra Kunnskapsdepartementet er:

Andelen elever som presterer på laveste nivå i lesing og regning ved de nasjonale prøvene sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet

Vurdering av resultatene:

Ås kommune har litt over gjennomsnittlig måloppnåelse i lesing på 5. og 9. trinn og på gjennomsnittet på 8. trinn. I regning ligger Ås kommune på gjennomsnittet på 5. trinn og under snittet på 8. og 9. trinn. Mens Ås kommune i engelsk ligger under snittet på 5. trinn og over snittet på 8. trinn.

Lesing

Det noen færre på 5. trinn i Ås enn i landet som helhet, som leser på laveste nivå og noen flere som leser på høyeste nivå. Det er store variasjoner mellom skolene på 5. trinn. I lesing skårer de beste skolene 2,4, mens den som skårer lavest, skårer 1,6. Det varierer også veldig mellom skolene hvor stor prosentandel de har på laveste nivå, fra 0% til 52%. På mestringsnivå 3 varierer det fra 9% til 52%.

På 8. trinn er det 27% som leser på de 2 laveste nivåene og 33% som leser på de 2 høyeste nivåene. Det er omtrent som det nasjonale snittet, men dårligere enn Akershus. Det er ingen store forskjeller mellom ungdomsskolene i Ås dette året, men det er noen flere som leser på høyeste nivå på Ås ungdomsskole.

På 9. trinn er det 18% som leser på de to laveste nivåene, mens det er 48% som leser på de to høyeste nivåene. Sammenlignet med det nasjonale snittet og snittet i Akershus så er det gode resultater i Ås i dette kullet.

Regning

Det er noen flere på 5. trinn i Ås enn i resten av landet som regner på laveste og høyeste mestringsnivå. Det er store variasjoner mellom skolene på 5. trinn. I regning skårer den beste skolen i Ås 2,6, mens den skolen som skårer lavest skårer 1,4. Det varierer veldig mellom skolene hvor stor prosentandel de har på laveste nivå, fra 0% til 63%. Den samme variasjonen finner vi på høyeste nivå, fra 0% til 62%.

På 8. trinn er det 31% som regner på de 2 laveste nivåene og 28% som regner på de 2 høyeste nivåene. Det er noe lavere enn det nasjonale snittet og snittet i Akershus. Nordbytn ungdomsskole ligger noe høyere enn Ås ungdomsskole. Ås ungdomsskoles resultater dette året er ikke representative pga dataproblemer under avviklingen av nasjonale prøver i regning.

På 9. trinn regner 24% på de 2 laveste nivåene, mens det er 41% som regner på de 2 høyeste nivåene. Det er litt lavere enn det nasjonale snittet, men også her slet Ås ungdomsskole med dataproblemer. Nordbytn lå noe lavere enn Ås ungdomsskole.

Engelsk

5. trinn i Ås har flere på laveste mestringsnivå og færre på høyeste mestringsnivå sammenliknet med det nasjonale gjennomsnittet. Det er store forskjeller også her mellom skolene. Den beste skolen i Ås skårer 2,3, mens den skolen med laveste skår, skårer 1,4. Også her varierer det veldig mellom skolene hvor stor prosentandel de har på laveste nivå, fra 0% til 60%. Det er ikke fullt så stor forskjell på høyeste nivå, fra 4% til 31%.

På 8. trinn er det 27% av elevene som behersker engelsk på de 2 laveste mestringsnivåene. Det er noe bedre enn det nasjonale snittet. Det er også prosentvis noen flere av elevene i Ås som befinner seg på de 2 øverste mestringsnivåene.

I "Tilstandsrapporten 2011 for Ås kommune, ble dette lokale målet satt på nasjonale prøver:

Resultatet på de nasjonale prøvene i lesing, regning og engelsk skal være under snittet i Akershus når det gjelder laveste mestringsnivå og over snittet i Akershus når det gjelder høyeste mestringsnivå.

Rådmannen ser at kommunen kun har oppnådd målsettingen i lesing på 5. trinn. Ellers ligger Ås under målsettingen. Det er imidlertid store skoleforskjeller. Det er skoler som ligger godt over målsettingen, og det er skoler som ligger langt under.

Lokale mål for nasjonale prøver for 2013:

- ***Ved nasjonale prøver på 5.trinn skal andelen elever med resultater på mestringsnivå 1 reduseres med 20 % i forhold til 2012.***
- ***Ved nasjonale prøver på 9.trinn skal andelen elever med resultater på mestringsnivå 4 og 5 ha økt med 10% i forhold til 2012.***

4.2 Karakterer - matematikk, norsk og engelsk

Standpunkt karakterer og karakterer fra eksamen i grunnskolen og i videregående opplæring utgjør sluttvurderingen. Denne vurderingen gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget. Vurderingen skal ta utgangspunkt i målene i læreplanverket. Graderingen beskriver at karakteren:

- 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget

- 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget
- 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget
- 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget
- 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget
- 6 uttrykker at eleven har svært god kompetanse i faget

Karakterskalaen er 1- 6. Beste karakter er 6. Karakterene vises som gjennomsnitt.

Karakterer 10. trinn	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Norsk hovedmål skriftlig eksamen - Ås kommune skoleeier	⚠	3,5	3,8	3,4	3,5
Norsk hovedmål skriftlig eksamen - Akershus fylke	⚠	3,4	3,5	3,5	3,5
Norsk hovedmål skriftlig eksamen - Nasjonalt	⚠	3,4	3,5	3,5	3,4
Norsk hovedmål standpunkt - Ås kommune skoleeier	⚠	4,0	4,0	4,1	4,2
Norsk hovedmål standpunkt - Akershus fylke	⚠	3,9	3,9	3,9	3,9
Norsk hovedmål standpunkt - Nasjonalt	⚠	3,8	3,8	3,8	3,8
Matematikk skriftlig eksamen - Ås kommune skoleeier	3,1	3,6	3,3	3,1	3,2
Matematikk skriftlig eksamen - Akershus fylke	3,4	3,6	3,4	3,2	3,2
Matematikk skriftlig eksamen - Nasjonalt	3,2	3,4	3,2	3,1	3,1
Matematikk standpunkt - Ås kommune skoleeier	3,4	3,7	3,7	3,8	3,7
Matematikk standpunkt - Akershus fylke	3,6	3,5	3,7	3,7	3,7
Matematikk standpunkt - Nasjonalt	3,5	3,4	3,6	3,5	3,5
Engelsk skriftlig eksamen - Ås kommune skoleeier	4,0	3,9	3,8	3,7	3,8
Engelsk skriftlig eksamen - Akershus fylke	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9
Engelsk skriftlig eksamen - Nasjonalt	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8
Engelsk skriftlig standpunkt - Ås kommune skoleeier	3,7	4,0	3,6	4,3	4,0
Engelsk skriftlig standpunkt - Akershus fylke	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0
Engelsk skriftlig standpunkt - Nasjonalt	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9

Tallene er hentet fra Skoleporten.no

I "Tilstandsrapporten 2012 for Ås kommune ble dette lokale målet satt:

Karakternivået i Ås kommune skal i gjennomsnitt ligge likt eller over karakternivået i Akershus.

Vurdering av resultatene:

- Målet er nådd i alle fag bortsett fra i engelsk skriftlig eksamen.

Det er kun 1/3 av kullet som går opp til eksamen i hvert fag, altså ca 75 elever.

Lokale mål for 2013

Karakternivået i Ås kommune skal i gjennomsnitt ligge likt eller over karakternivået i Akershus.

4.3 Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbyttet for elever som sluttvurderes med

karakterer. Karakterene brukes som kriterium for opptak til videregående skole.

Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og ganget med 10.

Hvis det mangler karakterer i mer enn halvparten av fagene, skal det ikke regnes ut poeng for eleven. Grunnskolepoeng presenteres som karaktergjennomsnitt med én desimal.

Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Ås kommune skoleeier	39,4	40,2	39,9	42,0	41,4
Akershus fylke	40,8	40,6	40,7	40,8	41,0
Nasjonalt	39,6	39,5	39,8	39,8	39,9
Nordbytn	39,5	39,0	37,2	41,0	41,0
Ås	39,4	40,9	41,3	42,7	41,7

Lokale mål for 2012

Grunnskolepoengene for elevene i Ås kommune skal ligge på samme nivå eller bedre enn gjennomsnittet i Akershus fylke.

Vurdering

Dette målet ble nådd både samlet for kommunen, men også for hver av skolene.

Lokale mål for 2013

Grunnskolepoengene for elevene i Ås kommune skal ligge på samme nivå eller bedre enn gjennomsnittet i Akershus fylke.

4.3.1 Overgang videregående skole

Prosentdelen av elevkullet som er registrert i videregående opplæring samme året som uteksaminering fra grunnskolen (prosent).

	2006	2007	2008	2009	2010
Overgang fra grunnskole til videregående opplæring (prosent) - Ås kommune skoleeier	98,2	97,9	96,0	97,4	97,0
Overgang fra grunnskole til videregående opplæring (prosent) - Akershus fylke	97,3	96,9	97,3	97,5	97,5

Overgang fra grunnskole til videregående opplæring (prosent) - Nasjonalt	97,1	96,2	96,1	96,8	96,6
--	------	------	------	------	------

4.3.2 Gjennomføring etter 1. året i videregående skole :

Disse resultatene er fra de elevene som gikk ut av 10. trinn sommeren 2010.

Gjennomføring etter 1. året i videregående skole :

Antall elever som gikk ut av grunnskolen ett skoleår fordeles på 7 grupper etter hva de har oppnådd i Vg 1 skoleåret etter grunnskolen. Gruppene defineres på følgende måte:

Antall elever: Elevene fra Ås ungdomsskole, Nordbytn ungdomsskole og Steinerskolen.

Fullført og bestått: Elever som har fullført skoleåret og bestått alle fag som programområdet inneholder.

Fullført og ikke bestått: Elever som har fullført skoleåret, men har fått karakter 1 i ett eller flere fag.

Mangler grunnlag: Elever som har fullført skoleåret, men som mangler grunnlag for vurdering i ett eller flere fag. For avgangselever i 2008 og 2007 er gruppene "Fullført ikke bestått" og "Mangler grunnlag" slått sammen.

Sluttet i løpet av skoleåret: Elever som i løpet av skoleåret har avbrutt opplæring. Elever som bytter programområde eller skole i løpet av året, regnes ikke som avbrutt på det første programområdet/skolen.

Holder på: elever som er i et utdanningsløp som ikke er avsluttende dette skoleåret. I hovedsak elever som det er planlagt et Vg1 over 2 år for.

Alternativ opplæring: Elever som har fått utarbeidet en individuell opplæringsplan, hvor det ikke tas sikte på full kompetanse i alle fag for gjeldende skoleår.

Ikke begynt i videregående opplæring: Elever som vi ikke finner verken i fylkeskommunale skoler eller private skoler skoleåret etter grunnskolen.

Året de gikk ut av 1. år på videregående skole	Antall elever i Ås som gikk ut av grunnskolen	Fullført og bestått	Fullført ikke bestått	Mangler grunnlag	Sluttet i løpet av året	Holder på	Alternativ opplæring	Ikke begynt i videregående opplæring
2011	218	84,4	2,8	3,2	3,2	0,0	5,0	1,4
2010	235	86,4	1,7	3,8	2,6	0,4	3,8	1,3
2009	238	76,5	3,4	5,5	4,6	1,7	7,6	0,8
2008	220	80,0	10,9		4,5	0,0	2,7	1,8
2007	242	80,6	10,3		4,1	0,8	4,1	0,0
Akershus 2011	7441	83,9	4,9	3,7	2,2	1,5	3,0	0,8

Skolene i Ås har hele tiden ligget under gjennomsnittet i Akershus når det gjelder å

fullføre, og bestå. I 2010 og 2011 er det imidlertid et prosentvis høyere antall elever i Ås enn gjennomsnittelig i Akershus om fullfører og består Vg1.. Dette er en positiv trend og skyldes nok at elevenes grunnlag fra ungdomsskolen er bedre enn tidligere år.

I samfunnsdebatten er det stort fokus på gjennomføringen og frafallet i den videregående opplæringen. Tallene viser at det store flertallet av elevene i Ås går over på videregående skole. Andelen er høyere enn det nasjonale nivået og omtrent det samme som i Akershus fylke.

Det er et samarbeid med Akershus fylkeskommune og kommunene i Akershus om

overgangen til videregående skole og hindring av frafall i videregående skole. Det ble igangsatt blant annet det statlige 3-årig prosjektet, NY GIV som går ut 2013.

Det er gjort en del forskning på hvilke faktorer som er de mest betydningsfulle for manglende gjennomføring og frafall. Generelt har man sett at elevenes individuelle skoleprestasjoner er den enkeltfaktoren som har størst betydning for å fullføre videregående opplæring. I tillegg har elevenes fravær fra undervisning stor betydning for gjennomføringsgraden.

For å bedre gjennomføringen i videregående skole må målet være å bedre lese- og regneferdighetene og ha tett oppfølging av elever som har et høyt fravær.

4.4 Læringsmiljø, resultater fra elevundersøkelsen

Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring. Skoleeiere og skoleledere er

pålagt å gjennomføre Elevundersøkelsen for elever på 7. og 10. trinn. Et utvalg av spørsmålene i Elevundersøkelsen er satt sammen til indekser som ligger i Skoleporten.

I tilstandsrapporten er disse læringsmiljøindekser obligatoriske:

- trivsel
- mobbing på skolen
- faglig veiledning

Her presenteres Ås kommunes tall for 7. og 10 trinn sammenlignet med nasjonalt nivå, Akershus fylke. Resultater er hentet fra skoleporten. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat i trivsel og faglig veiledning. I Mobbing er lav verdi positivt.

Trivsel er todelt:

• **Sosial trivsel:** Indeksen viser elevenes sosiale trivsel på skolen, inkludert trivsel med medelever. Indeksen består av følgende spørsmål:

- Trives du godt på skolen?
- Trives du sammen med elevene i gruppa/klassen din?
- Trives du i friminuttene/fritimene?

• **Trivsel med lærer:** Indeksen viser elevenes trivsel med lærerne knyttet til fag og i hvilken grad elevene opplever at lærerne er hyggelige. Indeksen består av følgende spørsmål:

- Trives du sammen med lærerne dine?
- Har du lærere som gir deg lyst til å jobbe med fagene?

Mobbing: Indikatoren viser andelen elever som oppgir at de har blitt mobbet de siste månedene. Indikatoren består av følgende spørsmål:

- Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?

Faglig veiledning: Indeksen viser i hvilken grad elevene føler at de får god veiledning. Denne indeksen inkluderer i hvor stor grad de får vite hvordan de kan forbedre seg, og hvilke krav som stilles til det faglige arbeidet. Indeksen består av følgende spørsmål:

- Forteller lærerne hva du bør gjøre for at du skal bli bedre i fagene?

I tillegg er det lagt til mestring og faglig utfordring på 7. og 10.

Mestring: Indeksen viser elevenes opplevelse av mestring i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen. Indeksen består av følgende spørsmål:

- Tenk på når du får arbeidsoppgaver på skolen som du skal gjøre på egen hånd. Hvor ofte klarer oppgavene alene?

Faglig utfordring: Indikatoren viser elevenes opplevelse av faglige utfordringer på skolen.

Indeksen består av følgende spørsmål:

- Får du nok utfordringer på skolen?

Resultater elevundersøkelsen 7. trinn	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Sosial trivsel Ås kommune skoleeier	4,4	4,3	4,4	4,4	4,3
Sosial trivsel - Akershus fylke	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5
Sosial trivsel - Nasjonalt	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Trivsel med lærere - Ås kommune skoleeier	4,0	3,7	4,0	4,1	3,9
Trivsel med lærere - Akershus fylke	4,0	4,0	4,1	4,1	4,2
Trivsel med lærere - Nasjonalt	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1
Mobbing - Ås kommune skoleeier*	1,3	1,3	1,4	1,3	1,4
Mobbing - Akershus fylke*	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
Mobbing – Nasjonalt*	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Faglig veiledning - Ås kommune skoleeier	3,5	3,4	3,3	3,4	3,4
Faglig veiledning - Akershus fylke	3,5	3,5	3,4	3,5	3,4
Faglig veiledning - Nasjonalt	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4
Mestring - Ås kommune skoleeier	-	-	3,9	3,9	3,9
Mestring - Akershus fylke	-	-	4,0	4,0	3,9

Mestring - Nasjonalt			3,9	3,9	3,9
Faglig utfordring - Ås kommune skoleeier	-	-	-	-	4,0
Faglig utfordring - Akershus fylke	-	-	-	-	4,0
Faglig utfordring - Nasjonalt	-	-	-	-	4,0

* Mobbing – så lavt som mulig

Resultater elevundersøkelsen 10. trinn	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Sosial trivsel Ås kommune skoleeier	4,2	4,2	4,2	4,3	4,1
Sosial trivsel - Akershus fylke	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Sosial trivsel - Nasjonalt	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
Trivsel med lærere - Ås kommune skoleeier	3,6	3,8	3,6	3,8	3,7
Trivsel med lærere - Akershus fylke	3,7	3,7	3,8	3,7	3,8
Trivsel med lærere - Nasjonalt	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8
Mobbing - Ås kommune skoleeier*	1,5	1,6	1,5	1,4	1,4
Mobbing - Akershus fylke*	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Mobbing – Nasjonalt*	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Faglig veiledning - Ås kommune skoleeier	2,9	3,2	2,9	2,9	2,9
Faglig veiledning - Akershus fylke	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Faglig veiledning - Nasjonalt	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Mestring - Ås kommune skoleeier	-	-	3,8	3,9	3,8
Mestring - Akershus fylke	-	-	3,8	3,8	3,8
Mestring - Nasjonalt	-	-	3,8	3,8	3,8
Faglig utfordring - Ås kommune skoleeier	-	-	4,1	4,1	3,9
Faglig utfordring - Akershus fylke	-	-	4,1	4,1	4,1
Faglig utfordring - Nasjonalt	-	-	4,1	4,1	4,1
Karriereveiledning- Ås kommune skoleeier	3,5	3,7	3,5	3,4	3,6
Karriereveiledning - Akershus fylke	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
Karriereveiledning - Nasjonalt	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6

* Mobbing – så lavt som mulig

For 2012 var det satt følgende lokale mål:

For områdene trivsel med lærerne, faglig veiledning og mestring var målsettingen:
Resultatene for Ås kommune skal ligge på samme nivå eller bedre enn gjennomsnittresultatet for Akershus.

For mobbing:
I Ås kommune er det nulltoleranse for mobbing.

For faglig utfordring:
Elevene i Ås kommune skal oppleve at de får nok faglige utfordringer. Elevene i Ås kommune skal skåre 4,1 eller bedre.

Vurdering av resultatene:

Trivsel med lærerne:

Både elevene på 7. og 10. trinn trivdes i 2012 dårligere med lærerne enn i Akershus og nasjonalt. Målet er således ikke nådd.

Faglig veiledning:

På 7. trinn er målet nådd.

På 10. trinn ligger Ås kommune under gjennomsnittet for Akershus. Målet er ikke nådd.

Mestring:

Både på 7. og 10. trinn er målet nådd.

For mobbing:

Hvis en elev mobbes i Ås-skolen, er det en for mye.

Resultatet i barneskolen er noe dårligere enn i 2011, mens det er på samme nivå som i 2011 på ungdomsskolen.

For faglig utfordring:

Verken 7. eller 10. trinn nådde målsettingen. 10. trinn gikk en del tilbake fra tidligere år.

Lokale mål for 2013 om læringsmiljøet i Ås kommune

Andel elever som opplever mobbing skal være redusert.

Elevene i Ås-skolen skal ha et læringsmiljø hvor faglig veiledning og faglig utfordring ligger likt eller over nivået i Akershus. De skal ha et læringsmiljø som gir dem lyst til å lære.

5. System for oppfølging (internkontroll)

Et internkontrollsystem retter seg både mot skolens produksjon av tjenester samt kontroll av lovligheten av de handlinger som er foretatt.

- Ås kommune har et felles kvalitetssystem hvor prosessbeskrivelser og retningslinjer er nedfelt.
- Innen oppvekst- og kulturretaten arbeides det kontinuerlig med å tilpasse kravet i Opplæringsloven § 13-10 om kvalitetssystem til kommunens system. Alle prosessbeskrivelser og retningslinjer revideres etter behov, og det utarbeides nye. For øyeblikket arbeides det med å tilpasse oppvekst- og kulturretatens prosessbeskrivelser og retningslinjer til kommunens felles KSS-system.
- Høsten 2011 ble det kjøpt inn et enkelt datasystem, 1310-systemet, for å bedre oppfølgingen av §13-10 i opplæringsloven når det gjelder lovlighetskontroll av skoler og barnehager. Systemet er både en påminnelse til skolene og barnehagene om arbeid

som må utføres og en kontrollmulighet for om ting er gjennomført. Før sommeren 2013 skal bruken av systemet evalueres.

- Skolene følges opp med årlige dialogbesøk fra oppvekst- og kultursjefen. Det ble gjennomført i 2012. Besøkene er ressurskrevende, men oppleves som verdifulle. I disse møtene diskuteres resultater fra nasjonale prøver, elevundersøkelsen, karakterer, tilstanden på skolene, lærerressurser og andre ting som er aktuelle for den enkelte skole.
- Det gjennomføres tilsynsbesøk samt skriftlige tilsyn med kommunale og ikke-kommunale barnehager.
- Oppvekst- og kultursjefen gjennomfører årlige ledersamtaler hvor resultater etc. drøftes og det lages lederavtaler.
- I tillegg til ledersamtalen gjennomføres det 2 oppsatte samtaler mellom rektor og styrere og oppvekst- og kultursjefen med lederne.
- Nye ledere følges opp.
- For å følge opp resultater får noen skoler og barnehager oftere oppfølging.
- Det gjennomføres heldags rektormøter ca 1 gang per måned hvor internkontroll og utvikling er en del av møtet.
- Det gjennomføres heldags styremøter ca 1 gang per måned hvor internkontroll og utvikling er en del av møtet
- 2-dagers seminar en gang per år hvor utvikling er en vesentlig del
- Egne møter 1 gang per år med ledelsen ved ungdomsskolene for å diskutere ungdomsskolens utfordringer.
- Etaten har en veileder innen barnehageutvikling som følger opp barnehagens utviklingsområder.
- Etaten har en veileder innen skoleutvikling som følger opp skolenes utviklingsområder.
- Egne møter et par ganger i måneden med veiledningstjenesten, leder av PPS og oppvekst- og kultursjef hvor kompetanseutvikling diskuteres.
- Egen kvalitetsgruppe som arbeider med felles kvalitetsutvikling og satsningsområder i barnehage og skole.
- Det er ansatt en sosialpedagog i Nordbyområdet i et 2-årig prosjekt for spesielt følge opp utfordringene i dette området.

- Nært samarbeid mellom PP-tjenesten og rektorene. Hver skole har sin PP-rådgiver.
- Spesialpedagoger fra PPS arbeider i barnehagene.
- Det er egne møter med barnehage- og skolesekretærer for å informere og veilede dem i aktuelle retningslinjer og sikre at Opplæringsloven overholdes.
- Det er egne møter med SFO-lederne for å sikre at Opplæringsloven overholdes.
- Det er møter med videregående skoler i Follo for å følge opp overgangen mellom ungdomsskolen og videregående opplæring.

6. Ressurser og rammebetingelser

6.1 Øremerket statlig tilskudd barnehagen

Kvalitetsutvikling i barnehagen (både kommunal og ikke-kommunale barnehager) innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse.

Kunnskapsdepartementets satsningsområder i 2012 er:

•»Vennskap og deltakelse» - styrke personalets kompetanse i å omsette formålsbestemmelsen i praksis

- vennskap og tilhørighet
- læring og danning
- medvirkning og deltakelse
- mangfold

Barnehagemyndigheten har ansvar for å følge opp kvalitetssatsingen for barnehagesektoren på lokalt plan. Kommunene tildeles statlige kompetansemidler til utviklingsarbeid, etterutdanning og videreutdanning etter søknad. For 2012 fikk Ås kommune tildelt kr 163.820 i tråd med søknaden. Se vedlagte kompetanseplan.

6.2 Øremerket statlig tilskudd skole

6.2.1 Videreutdanning av lærere

Det ble for 2012 satt av kr 500.000 til ordningen om videreutdanning av lærere. I tillegg fikk kommunen kr 450.000 i statlige tilskudd for høsten 2012.

I skoleåret 2012/13 har 6 lærere fått videreutdanningsmidler der staten dekker 50 % av vikarutgiftene, kommunen dekker 25 % + utgifter til reise, læremidler etc. og den enkelte lærer dekker 25 %.

Lærerne i Ås tar følgende fag: Språk- og leseveiledning (2 lærere), Lesing (1 lærer), Engelsk (1 lærer), Mat og helse (1 lærer), Fransk (1 lærer). I tillegg er det tildelt stipend til en lærer som tar ART-utdanning (Agression Replacement Training).

Ås kommune satte opp følgende kriterier for utvelgelse til videreutdanning:

- Grunnleggende ferdigheter
- Engelsk
- Norsk
- Vurdering opp mot skolens resultater.

6.2.2 Etterutdanning for skole

Ås kommune fikk kr 68.015 til etterutdanning for 2012. I 2013 vil alle etterutdanningsmidlene gå til universitets og høyskolesektoren for å iverksette skoleutvikling innen lesing, regning, skriving og klasseledelse for ungdomstrinnet.

I 2012 har det vært holdt etterutdanning innen satsningsområdene. Se vedlagte kompetanseplan.

6.2.3 Skoleeiers ansvar for å avsette midler til kompetanseutvikling

Kunnskapsdepartementet stiller krav om kommunal egenandel for å gjennomføre planlagte tiltak til etter- og videreutdanning.

7. Vedlegg

Kompetanseplan barnehager og skoler

Plan for kompetanseutvikling
barnehage og grunnskole

2012

Ås kommune

Innhold:

<u>Innhold</u>	45
<u>Innledning</u>	46
<u>Grunnlagsdokumentene</u>	48
<u>Satsingsområder: Nasjonalt, kommunalt og lokalt prioriterte områder - helhetlig kompetanseutvikling</u>	49
<u>Tiltaksplan</u>	51
<u>Veien videre</u>	63

Innledning

I 2011 ble det i Oppvekst- og kulturetaten i Ås kommune utarbeidet felles kvalitetsbeskrivelser for barnehager og skoler.

Den overordnede målsettingen er «Best mulig læring og utvikling for alle barn og unge» Fokusområde for 2012 er «Barn og unge i barnehagene og skolene i Ås møter helhet og sammenheng i læringsmiljøet».

Plan for kompetanseutvikling for barnehage og grunnskole i Ås kommune 2012 er ett av resultatene innenfor dette fokusområdet. Gjennom helhetlig tenkning rundt personalets etter- og videreutdanning i barnehage og skole, søker vi å sikre et felles grunnlag og felles praksis på områder der dette er hensiktsmessig og til det beste for barn og unges læring og utvikling.

Den foreliggende Kompetanseutviklingsplanen for barnehage og grunnskole i Ås kommune 2012 bygger på nasjonale føringer

- for barnehager, gitt i Lov om barnehager med forskrifter, Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, Stortingsmelding nr. 41 (2008-2009) *Kvalitet i barnehagen*, Stortingsmelding nr. 18 (2010-2011) *Læring og fellesskap*, samt føringer fra Utdanningsdirektoratet og Fylkesmannen, *Kompetansesatsing 2012 Vennskap og deltakelse*
- for skoler gitt i Opplæringsloven med forskrifter, Kunnskapsløftet (LK06) med tilhørende styringsdokumenter, Stortingsmelding 30 *Kultur for læring og* Stortingsmelding 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen*, samt *Kompetanse for kvalitet*, Nasjonal strategi for etter- og videreutdanning av lærere 2012 – 2015.
- Dessuten lokale planer og retningslinjer, se kapitlet ”Grunnlagsdokumentene”.

Målgruppene for tiltakene i planen er ansatte i barnehager og skoler i Ås kommune: styrere, pedagogiske ledere, assistenter i barnehager, skoleledere, lærere, assistenter, rådgivere i grunnskolen, samt personalet i Ås PPS (Pedagogisk Psykologisk Senter) og SFO.

Formålet med planen er å sørge for kontinuerlig utvikling av den faglige, fagdidaktiske og pedagogiske kompetansen til målgruppene, for å sikre barn og unge den opplæring de har rett til.

Planen tar utgangspunkt i nasjonale, kommunale og lokale (den enkelte barnehages og skoles) satsingsområder, samt tidligere gjennomførte tiltak.

Planen for 2012 inneholder tiltak innenfor etter- og videreutdanning, og legger opp til refleksjon, veiledning og kompetansedeling / samarbeid i forbindelse med tiltakene.

Etterutdanning er all planlagt og strukturert kompetanseheving som ikke gir studiepoeng. Videreutdanning er kompetanseheving som gir studiepoeng.

Plan for kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole i Ås 2012 er utarbeidet i nært samarbeid med skolene og barnehagene og er drøftet med tillitsvalgte.

Planen er en forutsetning for, og danner utgangspunktet for, Ås kommunes søknad om tildeling av statlige kompetanseutviklingsmidler for 2012.

Gjennomføringen av planen forutsetter innvilgning av omsøkte statlige midler. Ved avslag eller avkortning av søknadssummen for det enkelte tiltak, må tiltaket utgå eller omfanget av tiltaket må reduseres.

Ås, 17.4.2012

Ellen Benestad

Oppvekst- og kultursjef

Ås kommune

Borgny Bylterud

Ped. veileder barnehage

Ås kommune

Kari Eliassen

Pedagogisk veileder skole

Ås kommune

Grunnlagsdokumentene:

BARNEHAGE:

Lov om barnehager med forskrifter

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Del 1 Barnehagens samfunnsmandat

Del 2 Barnehagens innhold, inkludert 7 fagområder

Del 3 Planlegging og samarbeid

Stortingsmelding nr. 41 (2008- 2009) *Kvalitet i barnehagen*

Gir føringer om at det må være høyt fokus på kvalitet i barnehagene framover.

Barnehagens egenart og selvstendige plass i utdanningssystemet skal ivaretas. Læring skal foregå gjennom lek og hverdagsaktiviteter og læring og omsorg skal sees i sammenheng. Kompetanseutvikling av alle ansatte og rekruttering er prioriterte oppgaver.

Stortingsmelding nr.18 (2010 – 2011) *Læring og fellesskap*

Fange opp og følge opp barn som trenger hjelp og støtte. Sikres gjennom gode læringsmiljøer som i seg selv er et forebyggende tiltak, tidlig innsats og tilpasset opplæring.

Pedagogisk plattform for barnehagene i Ås kommune

SKOLE:

Opplæringsloven med forskrifter

Kunnskapsløftet (K06)

- Generell del
- Læringsplakaten med prinsipper for opplæringen
- Læreplaner for fag

Stortingsmelding nr 30 (2003-2004) *Kultur for læring*

La blant annet vekt på at skolene skal utvikles til lærende organisasjoner, og ga føringer for sterk satsing på kompetanseheving i skolen. Midler skulle heretter tildeles etter begrunnet søknad.

Stortingsmelding nr 31 (2007-2008) *Kvalitet i skole*

Peker på betydningen av bedre læringsutbytte for alle elever, blant annet gjennom bedre tilpasset opplæring

FELLES FOR BARNEHAGE OG SKOLE:

- Ås kommunes handlingsprogram for 2012 – 2015
- Plan for overgang barnehage - skole

plæring og tidlig innsats. Det legges vekt på å tette hull slik at Kunnskapsløftets intensjoner gjennomføres på en vellykket måte i alle skoler, og det legges vekt på at skoleutvikling skal være forskningsbasert.

Kompetanse for kvalitet Strategi for etter- og videreutdanning 2012-2015

Kommunale dokumenter skole:

- Handlingsplan for tilpasset opplæring, OK-etaten 2011 - 2013
- Retningslinjer for individuell vurdering i grunnskolene i Ås
Utarbeidet av skolelederne og PPS, gjeldende fra januar 2011.
- Retningslinjer for klasseledelse i grunnskolene i Ås ("Klasseledelsesdokumentet")
utarbeidet av skolelederne og PPS våren 2011, gjeldende fra august 2011.
- IKT-plan for skole Ås kommune 2010-2012
- Felles visjon for grunnskolene i Ås kommune med kjerneverdier

Satsingsområder: Nasjonalt, kommunalt og lokalt prioriterte områder - helhetlig kompetanseutvikling

Kommunen har ansvar for å gi tilbud om kompetanseutviklingstiltak til ansatte i barnehager og skoler. Ås kommune inviterer også ansatte i ikke-kommunale barnehager til å delta.

Lokal forankring er avgjørende for å sikre helhet i kompetanseutviklingen. Forskning viser at endring som skal føre til økt kvalitet, må bygge på lokalt opplevde utfordringer.

Nasjonale, kommunale og lokale (skolenes) satsingsområder må inngå i en helhet, tilpasset den enkelte kommune og skole.

BARNEHAGE:

Nasjonalt prioriterte områder for barnehage for 2012:

- Vennskap og tilhørighet
- Læring og danning

- Medvirkning og deltakelse (demokratiske prosesser)
- Mangfold, likeverd og likestilling, blant annet flerkulturell pedagogikk, språkstimulering og tidlig innsats for barn med spesielle behov

Kommunalt prioriterte områder for kommunale og ikke-kommunale barnehager for 2012:

- Ledelse / læringsmiljø
- Språk
- Antall, rom og form (før-matematikk)

Kommunale satsingsområder 2012 for kommunale barnehager:

Ås kommunes satsingsområder for 2012 er videreført fra tidligere år:

De kommunale barnehagene bruker felles pedagogisk plattform inspirert av Reggio Emilia filosofien for å arbeide med prosessmålene i rammeplanen. Sentralt er;

- Synet på barn som resurssterkt og synet på hvordan barn lærer
- Medvirkning
- Læringsmiljø, på vei mot et rikere læringsmiljø
- Prosjektarbeid
- Pedagogisk dokumentasjon

SKOLE:

Nasjonalt prioriterte områder for skole for 2012:

- Leseopplæring
- Regneopplæring
- Vurdering for læring
- Klasseledelse
- Spesialpedagogikk
- Andrespråkspedagogikk

Kommunale satsingsområder 2012 for skole:

- Leseopplæring, språk, begreplæring
- Regneopplæring (skole)
- Vurdering for læring
- Fag og grunnleggende ferdigheter
- Klasseledelse (inkludert relasjon lærer-elev og pedagogikk)

Barnehagens innhold skal utformes slik at det tas hensyn til barnets alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale og kulturelle bakgrunn = **alle barn**.

Et godt læringsmiljø og bedre tilpasset opplæring går som en rød tråd gjennom tiltakene rettet mot skole.

Dessuten arbeides det med **organisasjonsutvikling** – for å utvikle barnehagene og skolene i Ås til **lærende organisasjon**, både på den enkelte enhet og i organisasjonen som helhet, for å bli bedre i stand til å nyttiggjøre seg kompetansehevingen, og for å kunne være i kontinuerlig utvikling.

Utvikling av praksis på bakgrunn av gjennomførte tiltak tar tid, og barnehagene og skolene har valgt forskjellige strategier for implementering av felles kompetanseheving.

Enkelte barnehager og skoler har valgt å legge til egne områder («**lokale satsingsområder**») i tillegg til fellesområdene), andre har valgt å gå i dybden med tiltak innenfor fellesområdene.

Tiltaksplan

I Ås kommunes handlingsplan for 2012 – 2015, pekes det på at «for å lykkes kom barnehage- og skoleeier må kommunen:

«... sikre at det skapes helhet og sammenheng i hele organisasjonen og – sikre at barn og unge opplever helhet og sammenheng i sin læring» (s46)

Felles satsingsområder og felles kompetansehevingstiltak for ledere og ansatte i barnehager og skoler er viktig for å skape denne sammenheng.

Felles satsingsområder for barnehage og skole vil i praksis i noen tilfelle være utgangspunkt for forskjellige tiltak for barnehage og skole, i andre tilfelle vil det være hensiktsmessig med felles tiltak.

Felles fagdager for ledere i barnehager og skoler gjennomføres fra om med 2012 med inntil 4 fagdager fordelt over året. Se skjema lenger ute i dette kapitlet).

Videreutdanning:

Videreutdanning er kompetanseheving som gir studiepoeng

Det ble fra høsten 2009 opprettet et nasjonalt system med gratis studieplasser for videreutdanning for lærere ved universiteter og høyskoler. Det forutsettes at lærere som deltar i videreutdanning, frigjøres fra deler av sine ordinære arbeidsoppgaver.

I det varige systemet for videreutdanning dekker staten en del av kostnadene med økt bemanning for å dekke opp for lærere som bruker arbeidstid på videreutdanning. Dette skjer ved at statlige utdanningsmyndigheter dekker 50 % av vikarkostnadene til skoleeiere som har fått tildelt studieplasser. Skoleeier dekker 25 % av vikarkostnadene, samt kostnader knyttet til reise, opphold, læremidler m v. Læreren selv dekker de resterende 25 %, som oftest ved bruk av egen tid.

Ås kommune søker for 2012-2013 Utdanningsdirektoratet om studieplass og dekning av vikarmidler for 6 lærere, tilsvarende en samlet sum på kr 500.000,-. Midlene fordeles ut fra kriteriene skolens og kommunens behov for kompetanse, den enkelte skoles resultater og statlige føringer (fag som tilbys). Leseopplæring / leseveiledning prioriteres i Ås

kommune. Hvor mange som blir tildelt plass i videreutdanningsordningen, avgjøres av Fylkesmannen. Svar ventes fra Fylkesmannen til kommunen medio juni.

Etterutdanning:

Med etterutdanning menes all planlagt og systematisk kompetanseutvikling som ikke gir studiepoeng. Etterutdanningen skal bidra til å øke elevenes læringsutbytte.

Etterutdanning for ansatte i barnehagene og skolene i Ås for 2012, bygger videre på etterutdanningstiltakene fra 2011 og tidligere år.

Tiltakene innenfor de forskjellige fag, fagområder og grunnleggende ferdigheter har vært arbeidet med kontinuerlig, gjennom fellestiltak kommunalt og på den enkelte barnehage og / eller skole.

Endring og utvikling av praksis tar tid, og Ås kommune legger vekt på å holde fast på å arbeide grundig med områdene som er valgt, fremfor å dekke et stort antall områder.

Kompetanseheving – planlagte etterutdanningstiltak - for barnehage og skole - med budsjett 2012

FELLES TILTAK BARNEHAGE OG SKOLE:					
Satsings-område	Tiltak, innhold, omfang (evt dato)	Oppfølging - helhet	For hvem	I regi av	Kommunale midler
Klasse-/gruppeledelse	Felles fagdag for styrere og skoleledere Lasse Dahl 26.1.2012 Hel dag	I Felles fagnettverk (barnehager og skoler sammen, 3 kommunale nettverk) og i den enkelte barnehage og skole (leder ansvarlig for oppfølging)	Fagdagen holdes for styrere i kommunale og ikke-kommunale barnehager og skoleledere.	OK-etaten / Ås PPS	20.000,-
Før-matematikk Begynner-matematikk Mengde Regning	Felles fagdag for styrere og skoleledere Om inlærning generelt, Brain friendly learning ved Britt-Louise Theglander / 15.3.12 / Hel dag	I Felles fagnettverk (barnehager og skoler sammen, 3 kommunale nettverk) og i den enkelte barnehage og skole (leder ansvarlig for oppfølging)	Fagdagen holdes for styrere i kommunale og ikke-kommunale barnehager og skoleledere	OK-etaten / Ås PPS	25.000,-
Læringsmiljø, ledelse	Felles fagdag styrere og skoleledere: Barnehage- / skolevandring som ledelsesverktøy for arbeid med læringsmiljø Ekstern kursholder Høst 2012 Hel dag	I Felles fagnettverk (barnehager og skoler sammen, 3 kommunale nettverk) og i den enkelte barnehage og skole (leder ansvarlig for oppfølging)	Fagdagen holdes for styrere i kommunale og ikke-kommunale barnehager og skoleledere.	OK-etaten / Ås PPS	20.000,-
Språk Begreper	Felles fagdag for styrere og skoleledere Språk – begreper Minoritetsspråklige Høst 2012 Hel dag	I Felles fagnettverk (barnehager og skoler sammen, 3 kommunale nettverk) og i den enkelte barnehage og skole (leder ansvarlig for oppfølging)	Fagdagen holdes for styrere i kommunale og ikke-kommunale barnehager og skoleledere. barnehage / skole	OK-etaten / Ås PPS	20.000,-
Sikkerhet	Livredning grunnkurs og oppfølgingskurs September Egne ressurspersoner	Årlige kurs	Ansatte i barnehager og skoler (inkludert SFO) etter behov	OK-etaten Ås PPS	

TILTAK FOR ANSATTE I BARNEHAGE:						
Satsnings-område	Tiltak, innhold, omfang (evt dato)	Oppfølging – helhet	For hvem	I regi av	Statlige midler etter søknad	Kommunale midler
Ledelse / Lærings-miljø	Vurdering og refleksjon Dokumentasjon og fotografering 9. mars -12 og evt høst 12	Oppfølging i den enkelte barnehage	Alle ansatte	Ås PPS	5000,-	5.000,-
Vennskap og deltakelse –	Grunnleggende innføring i Rammeplan 24.8.12 Interne ressurspersoner	Oppfølging i den enkelte barnehage.	Alle nyansatte, evn andre som har behov	Ås PPS		5.000,-
Medvirkning og deltakelse	Veiledning Nyutdannede førskolelærere og pedagoger med annen høgskoleutdanning. Teori, kollegabasert gruppe-veiledning. Vår:16.jan, 16.april, 7.mai. Høst: 27.aug, 8.okt, 19.nov. Interne ressurspersoner	Nettverk på tvers av barnehagene, 6 samlinger pr år. Oppfølging i nettverket v/PPS samt at arbeidstaker følger opp i egen praksis. Styret følger opp intern veiledning i egen barnehage.	Nyutdannede førskolelærere og pedagoger med annen høgskoleutdanning	Ås PPS		10.000,-
Læring og danning						
Vennskap og Tilhørighet Mangfold						
Tiltakene inngår i et kontinuerlig arbeid med å skape et lærende miljø	Pedagogisk leder på dispensasjon, mange veier å gå, mange valg å ta. Kursrekke 4 ganger. Vår: 27.jan, 20.april Høst: 31 aug, 26 okt Interne ressurspersoner	Tar utgangspunkt i sentrale og lokale føringer, oppfølging av deltakernes behov. Oppfølging i den enkelte barnehage og mellom samlingene.	Fagarbeidere og assistenter som arbeider som pedagogisk elder på dispensasjon	Ås PPS		10.000,-
Vekt på alle barns rett til et godt læringsmiljø	Fra tanke til praksis. Hva kan vi hente med oss fra Reggio Emilia tenkning i vårt arbeid? *Grunnkurs Interne ressurspersoner	Oppfølging i den enkelte barnehage mellom samlingene og mellom barnehagene.	Alle ansatte	Ås PPS		10.000,-
	Prosesstenkning Kursrekke 3 -4 ganger i Solbergturnet bhg. Vår 12: 20.jan, 17.feb, Høst-12: 12.okt, 9.nov Vår 13: 18.jan (evn ekstra	Arbeides videre med på den enkeltes arbeidsplass.	Alle ansatte	Ås PPS		10.000,-

15.feb) Interne ressurspersoner					
Minikurs / Veiledning i hver bhg etter behov, henvendelse fra styrer til inntaksteamet på PPS Interne ressurspersoner	Oppfølging i den enkelte barnehage evn videre oppfølging over tid v/PPS	Alle barnehager	Ås PPS		10.000,-
Studiebesøk i barnehager i Ås «Vi skaper gode læringsarenaer». Lek, Marte Meo. Sjøskogen bhg 23 og 25. mai	Inspirasjon til utviklingsarbeid, oppfølging i egen barnehage. (tidligere 3 kom og 3 priv bhg)	Alle barnehager, evn SFO	Ås PPS/ Sjøskogen barnehage	5000,-	
«LEK – vi tilrettelegger for vennskap og tilhørighet, medvirkning og deltakelse, læring og danning og mangfold som en ressurs». To like dager Pape	Første av 3 kurs med tema lek, se også under Språk	Alle ansatte i barnehagene og SFO	Ås PPS	50.000	
Ulike temaer på felles styremøter. Filosofi, barnevern, m.m					10.000,-
Ulike typer interne kompetanseutviklingstiltak på tvers av barnehager	Organiseres av barnehagene	Barnehager etter behov	Barnehager		10.000,-
Ulike studier: masterstudie, PUB-studie, KOMPASS		Barnehager	Høgskoler		
Presentasjon av Forskningsprosjekt .Barnehagens rom og materialitet HiVe 24 og 25.sept		Barnehager etter behov	HiVe		
Livredning, grunnkurs og oppfølgingskurs. Sept Evn medikament-håndtering Interne ressurspersoner		Etter behov	Ås PPS		
«Hvordan lede for bedre	Oppfølging fra 26.1.12 Leder	Alle barnehager	Ås PPS	15.000	

	gruppeledelse» Felles personalmøte 11.okt -12 ettermiddag	og personalet i den enkelte barnehage er ansvarlig for oppfølging.				
	Koordinering/oppfølging av assistenter som arbeider i kom el priv bhg og som tar deltids – førskolelærerutdanning Interne ressurspersoner	Kontinuerlig oppfølging gjennom studiet /4 år/ av pedagogisk veileder på PPS og av styrer i aktuell barnehage.	Assistenten på FAD-utdanning	Ås PPS/ styrer		
	Pilotprosjekt «Vennskap og deltakelse. Pedagog som aktiv medforsker». 2012 og evn 2013.	Stimulere barnehager til å bli enda bedre til å støtte og utfordre barn ved å ta i bruk nye verktøy. Forpliktelse: bidra til videre kompetansebygging i barnehager i Ås.	Barnehager med mye erfaring i dokumentasjon og refleksjon		25.000	
	Under planlegging, tema: innenfor læringsmiljø/ ledelse, barn med spesielle behov, språk, antall, rom og form Høst -12		Alle barnehager		10.000	
Språk	«Hverdagssamtaler i barnehagen – fra teknikk til tilstedeværelse»	Oppfølging i den enkelte bhg	Alle ansatte i alle bhg, PPS	Ås PPS	15.000	
Språkmiljø og språkstimulering som utvider barns språkforståelse, ordforråd og begrepsdanning	Referat fra Nordisk konferanse om barns språk v/ spesialpedagoger Interne ressurspersoner	Oppfølging i den enkelte bhg Tema på felles plandag 13.aug	Styrere	OK-etaten / Ås PPS		
	Opplæringsloven §2 .8 Særskild språkopplæring for elever fra språklige minoriteter Interne ressurspersoner	Oppfølging i den enkelte bhg	Styrere	OK-etaten		
Vennskap og deltakelse	Faglig samling Språkkonferanse	Oppfølging i den enkelte bhg	Alle barnehager ved behov	HIOA /NAFO		
Medvirking og deltakelse	Språkmiljø, språkstimulering, språkutvikling, minoritetspråklige barns språkutvikling, flerkulturell pedagogikk. Alternativ kommunikasjon. Minikurs/	Oppfølging i den enkelte barnehage	Alle barnehager etter behov Alternativ kommunikasjon også til foresatte og nær familie etter behov	Ås PPS		10.000,-
Læring og danning						

Vennskap og tilhørighet	veiledning etter behov, henvendelse til inntaksteamet på PPS Interne ressurspersoner					
Mangfold	Minikurs i Snakkepakken Interne ressurspersoner	Oppfølging i den enkelte bhg	Alle barnehager etter behov	Ås PPS		5.000,-
Vekt på alle barns rett til et godt læringsmiljø	Rollelek som verktøy for språkstimulering og selvlæring Felles plandag 13.aug	Oppfølging i den enkelte barnehage	Alle barnehager	Ås PPS	35.000	
Tiltakene inngår i et kontinuerlig arbeid med å skape et lærende miljø	« TA ORDET » – revidert håndbok gis til alle barnehagene. Tema felles styremøte? Interne ressurspersoner	Oppfølging i den enkelte barnehage	Styrere + evn1 ped fra hver bhg			
	Flerkulturell veiledningsteknikk K Børsum Interne ressurspersoner	Kursdeltakere veileder barnehager	Pedagogisk veileder og en styrer	OK-etaten/ Ås PPS		
	« Oppdragerkulturer » K Børsum Høst -12	Samme kurs har vært holdt flere ganger. Oppfølging i egen barnehage	Pedagogiske ledere som tidligere ikke har hørt K Børsum	OK-etaten/ Ås PPS		
Antall, rom og form Matematikkforberedende miljø og stimulering som utvider barns grunnleggende forståelse av antall, rom og form	Grunnleggende førmatematisk forståelse. BLTheglander 2.5.12 Oppfølging fra felles fagdag for styrere og rektorer 15.mars Del av matematikkprosjekt barnehage / skole – se egen beskrivelse	I den enkelte barnehage ved styrer	Pedagoger som arbeider med de eldste barna i barnehagen	OK-etaten/ Ås PPS	15.000	
TILTAK FOR ANSATTE I SKOLE:						

Satsings-område	Tiltak; Innhold, omfang (evt dato)	Oppfølging – helhet	For hvem	I regi av	Statlige midler etter søknad	Kommunale midler
Vurdering for læring Tiltakene inngår i et kontinuerlig arbeid med videreutvikling av vurderingskultur og vurderingspraksis i Ås-skolene	Kurs i Resultatoppfølging Gerd Fredheim 1 dag September 2012	Oppfølging på den enkelte skole – egne planer Tiltaksplan for enkeltelever/ grupper Oppfølging av kurs fra tidligere år	Lærere på 1. – 4.trinn Skoleledere Andre etter skolene behov, PPS	Ås PPS	25.000,-	25.000,-
	Sensorskolering Halvdagskurs, flere datoer vår 201	Oppfølging i teamene på skolen	Faglærere på ungdomstrinn	Follo—nettverket		20.000,
	Vurdering for læring Implementering av retningslinjer for vurdering I grunnskolen I Ås	På den enkelte skole	Skoleledere, lærere, PPS	Rektor		Evt utgifter Dekkes av den enkelte skole
	Vurdering for læring Feedback, assessment-capable learners Kurs, veiledning, div tiltak	Oppfølging ved kommunale ressurspersoner, ved veiledning, kursing	Lærere	Ås PPS / VL	40.000,-	40.000,-
Klasseledelse Lærerrollen Pedagogikk Læringsmiljø Videreføring, videreutvikling av praksis, kontinuerlig arbeid gjennom flere år	Cognitive mapping / P4C Pedagogikk-forelesning ved James Nottingham Vår 2012	Arbeides kontinuerlig med på skolene	Skoleledere og lærere, assistenter og SFO-ansatte, PPS	Ås PPS		20.000,-
	Klasse- /gruppeledelse Implementering av "Klasseledelsesdokumentet" på alle skoler PALS Diverse tiltak Veiledning og oppfølging fra kommunale ressurspersoner	Arbeides videre med på den enkelte skole	Felles kurs (for høstens 1.trinns lærere + evt andre etter rektors vurdering) Veiledning fra kommunal veileder etter ønske fra skolen ved rektor (søkes PPS)	Ås PPS		Evt utgifter dekkes av den enkelte skole
	Veiledning av nyutdannede	8 samlinger gjennom året i kommunalt nettverk Kontinuerlig oppfølging på den enkelte skole	Nyutdannede lærere i Ås-skolene	Ås PPS Rektor	10.000,-	10.000,-

Fag og grunnleggende ferdigheter Tiltakene går inn i en helhetlig kompetanseutvikling, og knyttes til foregående års tiltak. Vekt på tilpasset opplæring og tidlig innsats	Ledelse på alle nivåer i skolen Bill Martin 2 hele dager Workshop	Arbeides med på den enkelte skole og i rektorgruppa. Inngår i et kontinuerlig utviklingsarbeid innen ledelse på alle nivåer i Ås-skolene	Skoleledere, plangruppemedlemmer, teamledere, lærere, assistenter, SFO-ansatte, etter skolens prioriteringer. PPS	Ås PPS	Er betalt 2011	
	Kurs for høstens 1. trinns lærere: 3 X ½ dag: Klasseledelse, lesing, regning	Arbeides videre med i nettverk og på den enkelte skole	Høstens 1. trinns lærere	Ås PPS	25.000,-	25.000,-
	Regning grunnopplæring Britt-Louise Theglander Hel dag 2012	Tiltak under planlegging Del av matematikksatsing Videreføres i prosjekt grunnleggende matematikk	Alle lærere i barneskolene Matematikklærere i barneskole skoleledere, SFO-ansatte, PPS	Ås PPS	20.000,-	20.000,-
	Lesestrategier / Leseforståelse Heldags grunnkurs Gerd Fredheim September 2012	Jobbes med på den enkelte skole. Sikre nytilsatte ift allerede iverksatte tiltak Sikre vedlikehold i personalet	Nyansatte og lærere som ikke har gjennomført kurset tidligere, samt lærere som ønsker oppfriskning	Ås PPS	20.000,-	20.000,-
	IKT som grunnleggende Ferdighet Kurs, veiledning og oppfølging ved kommunal IKT- veileder, resultatoppfølging, vurdering for læring	Kursing og veiledning kontinuerlig, etter behov på den enkelte skole	Ut fra skolenes behov	Ås PPS	25.000,-	25.000,-
	Organisasjonsutvikling Helhetlig Skoleutvikling Ledelse på alle nivåer I skolene James Nottingham Hel dag vår 2012	Videre kontinuerlig arbeid ved den enkelte skole og felles i organisasjonen Ledd i flerårig satsing på organisasjonsutvikling – skolen som lærende organisasjon.	Skoleledere Plangruppemedlemmer Lærere etter ledelsens vurdering PPS	Ås PPS		20.000,-
Kunnskapsløftets generelle del Prinsipper for	Filosofi som metode for å øke elevenes læringsutbytte P4C (metoden) knyttet til	Ledd i kontinuerlig utvikling av P4C som metode for å kunne nå målene i Prinsipper for	Filosofi som metode: Skoleledere, lærere, assistenter, SFO-ansatte,	Ås PPS Jn Partnership		20.000,-

opplæringen Kritisk tenkning Demokrati Språk, begreper Muntlige ferdigheter Læringsstrategier	Cognitive mapping Hel dag vår 2012/2012	opplæringen i Kunnskapsløftet, samt ledd i Ås-skolenes satsing på filosofi (P4C) som metode for bedre læring, Thinking skills, demokrati, muntlige ferdigheter, elevenes kameratvurdering og egenvurdering	PPS Level 1: Skoleledere, lærere, assistenter, SFO-ansatte, PPS Level 2: Skoleledere, lærere, assistenter, SFO-ansatte, PPS som har gjennomført P4C level 1 eller tilsvarende	Will Ord		80.000,-
	Filosofi som metode for å øke elevenes læringsutbytte P4C Level 1 Barry Hymer og Will Ord 2 dager høst 2012					80.000,-
	Filosofi som metode for å øke elevenes læringsutbytte P4C Level 2 Barry Hymer og Will Ord 4 dager høst 2012					
Spesialpedagogikk	Felles hel plandag Arbeidstittel: Skolevegring 13.8. 2012 Underutarbeidelse	Felles i etaten, med samarbeidspartnere og på den enkelte skole	Alle ansatte i grunnskolen i Ås Alle ansatte i grunnskolen i Ås	Ås PPS Rektorer	40.000,-	40.000,-
TILTAK SPEIELT FOR ANSATTE I SFO:						
Område	Tiltak; Innhold, omfang evt dato	Oppfølging - helhet	For hvem	I regi av	Statlige midler etter søknad	Kommunale midler
Pedagogikk Læringsmiljø	Hel inspirasjonsdag ved SFO-årets start høst 2012 Læringsmiljø, lek, voksenrollen SFOs egenart Ekstern ressursperson Under planlegging	Oppfølging på den enkelte SFO ved leder	Alle SFO-ansatte i Ås kommune	Ås PPS		20.000,-
	Barn med spesielle behov Ønsket høst 2012			Ås PPS		
Sikkerhet	Førstehjelpskurs for SFO-ansatte Høst 2012 Under planlegging	Oppfølging på den enkelte SFO ved leder	Alle SFO-ansatte i Ås kommune	Ås PPS		10.000,-

Kommunalt budsjetterte midler til kompetanseheving for ansatte i barnehage og skole i Ås kommune for 2012 utgjør	365.000,-
Kommunal andel for fellestiltak barnehage og skole	80.000,-
Kommunal andel for barnehage, kommunal andel	95.000,-
Kommunal andel skole 475.000,- (- vikarutgifter 175.000,-)	300.000,-
Innenfor Kommunal andel skole ligger fondsmidler til organisasjonsutvikling og filosofi (P4C)	110.000,-
I budsjettet utgjør statlige midler etter søknad for barnehage	175.000,-
I budsjettet utgjør statlige midler etter søknad for skole	205.000,-

Til gjennomføring av tiltakene har pedagogisk veiledningstjeneste 2 x 100 % stilling som pedagogisk veileder, fordelt med 100 % på barnehage og 100 % på skole

Gjennomføring av de tiltakene der det søkes statlige midler, er avhengig av tildeling av omsøkte midler fra Fylkesmannen. Søknadsfrist er 1.5.12, svar til kommunen forventes ca 15.6.12.

Tiltakene utgjør en helhet innenfor hvert område / fag. Kommunalt organiserte kurs, workshops og kursrekker følges opp i den enkelte barnehage og skole, med lokal tilpasning og refleksjon og eventuell ekstern oppfølging – fram til endring eller videreutvikling av nåværende praksis, og vedlikehold av endret praksis. Dette er et kontinuerlig arbeid, der tiltakene i årets plan er deler av en helhet som til sammen søker å gi bedre tilpasset opplæring og bedre læringsmiljø for økt læringsutbytte for barna / elevene.

Innenfor området **antall, rom og form** (barnehage) og **regning / matematikk (skole)** satses det på et arbeid som vil strekke seg videre inn i 2012 - 2013. Stor vekt legges på forståelse for antall, rom og form (barnehage) og grunnleggende regneferdigheter, konkretisering, begreper og tallforståelse, samt praktisk regning og problemløsning (skole). Tilpasset opplæring og tidlig innsats.

Et ettårig prosjekt er under planlegging, for 2012-2013. Målet med prosjektet er bedre samsvar mellom undervisningen og det enkelte barns utviklingsmessige forutsetninger for abstraksjon (hjernens modning). Innholdet vil organiseres som forelesninger, workshops og direkte veiledning i skolene i undervisningssituasjonen i begynneropplæringen. Prosjektet er under planlegging og tenkes finansiert med fondsmidler. Etter evaluering vår 2013 avgjøres det om prosjektet skal videreføres / videreutvikles.

Språkstimulering og språkmiljø er et kontinuerlig satsingsområde i barnehagene. Det er utarbeidet en kommunal håndbok / ressursbok *Ta ordet* som i skrivende stund er under revidering. Det tilbys dessuten språkstimuleringsmaterieell, samt kurs og veiledning, også i alternativ kommunikasjon.

Innen **lese- og skriveutvikling** er tiltakene deler av en helhetlig satsing påbegynt i 2008, og som vil strekke seg videre inn i 2013. Her arbeides det kontinuerlig på den enkelte skole, blant annet med videreutvikling av leseveilederpraksis. Spesielt for 2012 er prioritering av videreutdanningsmidler til leseopplæring og språk- og leseveiledning

Elevvurdering er et omfattende satsingsområde, både nasjonalt, kommunalt og på den enkelte skole. Arbeidet her strekkes seg også over flere år, der tiltakene for 2012 inngår i et kontinuerlig utviklingsarbeid fram mot bedre vurderingspraksis, i tråd med læreplaner, lover og forskrifter. Hovedfokus i 2012 er den enkelte skoles implementering av forskriften og Ås kommunes Retningslinjer for vurdering. Hver skole utvikler sin egen Vurderingsplan som er styrende for skolens praksis innen elevvurdering.

For å skape et rikt **læringsmiljø** for alle barn i barnehagene, arbeides det kontinuerlig med god **ledelse**; å utvikle gode relasjoner mellom voksne og barn, mellom barn, samt å tilrettelegge et trygt og utfordrende fysisk miljø. For å stimulere til videreutvikling av personalets kompetanse til å støtte og utfordre barn – ved å ta i bruk nye verktøy – legges det opp til at barnehageeier kan søke om midler til eget utviklingsarbeid i 2012 med eventuell utvidelse til 2013. Verktøyet er kritisk refleksjon og pedagogisk dokumentasjon, filming prøves ut som observasjonsverktøy. Barnehager som søker og får tildelt midler, forplikter seg til å bidra til videre kompetansebygging i barnehagene i Ås.

Området **læringsmiljø / klasseledelse / pedagogikk** omfatter for skole generelle deler av undervisning, opplæring, ledelse, relasjonsutvikling og organisering, og er et kontinuerlig satsingsområde. Tiltakene inngår i en helhet der målet er å utvikle læreren som tydelig leder med gode relasjoner til elevene, et godt arbeidsmiljø for elevene og god organisering av fag, rom og tid. Kommunalt kvalitetsdokument, *Retningslinjer for klasseledelse i grunnskolen i Ås*, er utarbeidet, og implementeres i alle skoler fra skoleåret 2011-2012.

Tre av skolene i Ås kommune er **PALS**-skoler, og kommunen har egen veileder ansatt (i PPS) for å følge opp klasseledelse generelt og PALS-satsingen spesielt.

Fra høsten 2011 er det innen IKT, opprettet en funksjonsstillinger (40 %) for fagveileder, som skal være en ressurs for lærere og skoler og jobbe tett på klasseromspraksis. Dette er gjort for å styrke veiledningen i pedagogisk bruk av IKT og IKT som grunnleggende ferdighet, med bedre tilpasset opplæring og dermed bedre læring for elevene, som mål.

Filosofi etter metoden P4C (Philosophy for Children), innføres gradvis i Ås-skolene. I P4C er filosofiske samtaler grunnlag for utvikling av klassemiljø (tilhørighet, demokrati, deltakelse...), muntlige ferdigheter, kritisk tenkning, områder beskrevet i Prinsipper for opplæringen i Kunnskapsløftet (LK 06).

Barnehagene er i en drøftingsfase – det skal avgjøres om barnehagene i Ås kommune skal ha filosofi som felles satsingsområde.

Innen **organisasjonsutvikling / skolen som lærende organisasjon** er et arbeid i gang som vil strekke seg over flere år. Oppstart var i 2009 og innføringsperioden er tenkt å omfatte 3 år. Deretter fortsetter organisasjonsutviklingen på den enkelte skole og barnehage, i regi av barnehage- /skoleledelsen, ved styrer / rektor.

Barnehage- / skoleåret 2012 – 2013 er 6 skoler i sitt siste innføringsår, mens en barnehage er i sitt første år. Det arbeides dessuten på ledelsesnivå etter samme metoder (*CDE – Community Designed Education*).

Veien videre

Barnehage- og skoleutvikling, videreutvikling og endring av praksis er et langsiktig arbeid. Som beskrevet i kapitlet Tiltaksplan, inneholder årets plan tiltak som bygger på fjorårets og tidligere års planer. Et langsiktig arbeid er i gang i alle barnehager og skoler, med bedre læring og utvikling for alle barn / elever, som mål.

En viktig byggesten her er bedre sammenheng mellom barnehage og skole

De fleste av årets tiltak vil være deler av et utviklingsarbeid som vil strekke seg videre inn i 2013, i mange tilfeller enda lenger. Ved å gå i dybden på de områdene det arbeides med, i stedet for stadig å ta for oss nye områder, sikrer vi implementering og varig endring.

Et felles organisasjonsutviklingsarbeid er i gang på ledernivå for å sikre helhet og sammenheng i barnehagene og skolene i Ås som en felles organisasjon.

For barnehagene skal Kunnskapsdepartementet i 2013 legge fram en ny helhetlig kompetansestrategi.

En oversikt over kompetansebehovet ved den enkelte barnehage og skole i Ås per april 2012 følger denne planen.

Arbeid er i gang med Felles strategisk plan for kompetanseutvikling i barnehage og skole i Ås for perioden 2012 – 2016 (ferdigstilles juni 2012). Denne planen vil videre suppleres med årlige tiltaksplaner for barnehage og skole.

**Rapportering for bruk av statlige midler til kompetansesatsing for barnehageansatte i 2012
"Vennskap og deltakelse" knyttet til barnehagens formålsbestemmelse og
samfunnsmandat**

Kommune/bydel: Ås	Kontaktperson: Borgny Bylterud		
	Tlf: 64 96 21 00/42		
	E-mail: borgny.bylterud@as.kommune.no		
	Forbruk pr 31.12.12 (vedlagt regnskapsrapport)		
Tildelt sum: 163.820			
Kompetanseplan 2012	Ja	Nei	Kommentar
Basert på egen plan for 2012?	☒		
Inngår i en langsiktig kompetanseplan?	☒		
Er planen utarbeidet i samarbeid med ikke-kommunale barnehager?	☒		
Bidrar barnehageer med egne kompetansemidler?	☒		
Bidrar barnehagemyndigheten med egne kompetansemidler?	☒		
Deltar alle barnehager, ikke-kommunale (private, statlige) og kommunale, i tiltakene?	☒		
Hvordan sikres det at ikke-kommunale barnehager får de samme tilbudene om deltakelse, på linje med de kommunale?			
Kommentar: Alle barnehager inviteres skriftlig og blir av og til ringt opp av undertegnede			
Er det lagt inn tiltak som sikrer deltakelse fra barnehager som vanligvis ikke deltar i kompetansetiltak?	☒		
Kommentar: Vi har minst en felles plandag og også et personalmøte som legges til ettermiddag. Halvdagskurs er lagt til siste del av dagen og også til etter arbeidstid slik at flere får mulighet til å få faglig påfyll og inspirasjon fra andre fagpersoner og fagmiljøer. Vi benytter oss av geografisk spredning			

på kurslokaler slik at barnehager som ligger langt fra sentrum får kortere vei.			
Er det tiltak som er utviklet og gjennomført i samarbeid med:	Høgskole	Universitet	Andre komp.miljø/ forskningsmiljø X Enkeltpersoner
Kommentar:			
Benyttes tilbud fra:	Høgskole	Universitet	Andre komp.miljø
	X		X enkeltpersoner
<p>Kommentar:</p> <p>Vi velger ressurspersoner som passer aller best til behovet for kompetanseutvikling vi har til enhver tid. Det kan være enkeltpersoner fra andre kompetansemiljøer enn høgskoler og universitet, eks spesialpedagog fra prosjektet «Egenledelse i lek og læring»</p> <p>Info om ulike åpne konferanser, etterutdannings- og videreutdanningskurs fra Fylkesmannen, høgskoler, spesielt fra HIOA og NAFO videresendes alltid til barnehagene, gjerne med oppfordring til deltakelse.</p> <p>Vi jobber bevisst med vårt samfunnsmandat Barnehagelovens §1 og forståelsen og de praktiske konsekvensene det har for voksenrollen i barnehagen. Alle våre kurs preges av at vi skal lytte aktivt til <i>alle</i> barn uansett alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn og så anerkjenne, støtte og også utfordre enkeltbarns og barnegruppas utvikling og læring slik at vi sammen med foreldre arbeider for å ivareta barns behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse.</p> <p>Kompetanseutviklingstiltakene våre inneholder satsingsområdet «vennskap og deltakelse» med ulike vinklinger. De ulike tiltakene er ikke rendyrkede innenfor de ulike inndelingene vennskap og tilhørighet, læring og dannelse osv osv, men inneholder ulik vektning og går til dels over i hverandre. Inndelingene på de neste sidene er gjort etter denne vektningen. Eks kurset «Leken, vi tilrettelegger for vennskap og tilhørighet, medvirkning og deltakelse, læring og dannelse og mangfold som ressurs».</p> <p>Det meste står under kurs, kursene inneholder foredrag og egenrefleksjon. Under rubrikken etterutdanning står kurs hvor deltakerne har oppløsningsoppgaver mellom hver gang.</p> <p>Noen kompetanseutviklingstiltak er både for ansatte i barnehager og grunnskoler/SFO. Kun barnehageansatte er ført inn i antall deltakere på de neste sidene.</p>			

Tiltak knyttet til Vennskap og deltakelse			
Tiltak fra informasjonsbrevet	Antall barnehager		Antall deltakere
	Komm.	Ikke-komm.	Komm. Ikke komm.
Vennskap og tilhørighet (har dette vært tema, - hva er da gjort):			
Utviklingsprosjekter i barnehagene			
Kurs			
<ul style="list-style-type: none"> Leken, vi tilrettelegger for vennskap og tilhørighet, medvirkning og deltakelse, læring og dannning og mangfold som ressurs. (+SFO invitert/deltok) Rollelek som verktøy for språkstimulering og egenledelse Felles plandag høst. 	7 7	9 10	48 159 54 110
Foredrag			
Etterutdanning <ul style="list-style-type: none"> Minikurs / veiledning i hver barnehage etter henvendelse fra styrer til inntaksteamet på PPS (pedagogisk psykologisk senter) 	Ikke registrert	Ikke registrert	Ikke registrert
Videreutdanning			

Tiltak knyttet til Vennskap og deltakelse				
Tiltak fra informasjonsbrevet	Antall barnehager		Antall deltakere	
	Komm.	Ikke-komm.	Komm.	Ikke komm.
Læring og danning (har dette vært tema, - hva er da gjort):				
Utviklingsprosjekter i barnehagene				
<ul style="list-style-type: none"> Vennskap og deltakelse «Pedagogen som aktiv medforsker». (Åpen utlysning, 2 bhg søkte og 2 fikk innenfor rammen. Noen avdelinger er hoveddeltakere, kompetansen deles i hele bhg og på sikt til andre bhg). 	2	-	11 hoveddeltakere - totalt ca 25 6 hoveddeltakere - totalt ca 17 Sum 17- 42	-
Kurs				
<ul style="list-style-type: none"> Grunnleggende innføring i Rammeplan Fra tanke til praksis Dokumentasjon og fotografering, hvorfor og hvordan (arkivar fra lokalhistorisk arkiv deltok også) Brain friendly learning, om innlæring generelt. Antall, rom og form /matte. Barnehage/skole Begynneropplæring i matematikk, pedagoger som arbeider med de eldste barna. Barnehage/skole. KE Nordiske impulser P4C Filosofi for barn Barnehage/skole Barn og filosofi. ØO (4 Fagdager /nettverk i regi av kommunale barnehager Prosjektframlegg og refleksjon med utgangspunkt i felles pedagogisk plattform) 4pr år for ped og 4 for fagarb/ass. 	2 6 3 7 5 1 5 (3) (7)	2 - 3 5 2 - - -	2 13 7 13 10 2 11 (70)	5 - 10 8 4 - - -
Foredrag				
Etterutdanning				
<ul style="list-style-type: none"> Prosesstenkning, kursrekke på 4 Studietur til Trollet forskola, Kalmar (egne midler) Minikurs / veiledning i hver barnehage etter henvendelse fra styrer til inntaksteamet på PPS (pedagogisk psykologisk senter) 	Vår 6 Høst 4 (7) Ikke registrert	Vår 2 Høst- Ikke registrert	30 (20) Ikke registrert	10 Ikke registrert
Videreutdanning				

Tiltak knyttet til Vennskap og deltakelse			
Tiltak fra informasjonsbrevet	Antall barnehager	Antall deltakere	
	Komm.	Ikke-komm.	Ikke komm.
Medvirkning og deltakelse (har dette vært tema, - hva er da gjort):			
Vi har hatt mye fokus på medvirkning og demokrati fra 2006, det er sentralt i synet på hvordan barn lærer. Tenkningen er videreført i alle kompetanseutviklings tiltak.			
Utviklingsprosjekter i barnehagene			
Kurs			
Foredrag			
Etterutdanning			
<ul style="list-style-type: none"> • «Vi skaper gode læringsarenaer» studiebesøk i en barnehage. Fokus på hvordan barnehagen arbeider med lek og med Marte Meo. (utviklingsarbeid i barnehagen i forkant) • Minikurs / veiledning i hver barnehage etter henvendelse fra styrer til inntaksteamet på PPS(pedagogisk psykologisk senter) 	3	2	9
	Ikke registrert	Ikke registrert	Ikke registrert
Videreutdanning			
			7
			Ikke registrert
			Ikke registrert

Tiltak knyttet til Vennskap og deltakelse				
Tiltak fra informasjonsbrevet	Antall barnehager		Antall deltakere	
	Komm.	Ikke-komm.	Komm.	Ikke komm.
Flerkulturell pedagogikk og språkstimulering (har dette vært tema, - hva er da gjort):				
Utviklingsprosjekter i barnehagene				
Kurs <ul style="list-style-type: none"> Hverdagsamtaler i barnehagen (fra forskningsprosjektet: Barns læring om og gjennom språk) SFO deltok i tillegg 	7	8	41	20
Foredrag <ul style="list-style-type: none"> Referat fra nordisk språkkonferanse. Felles styremøte Opplæringsloven § 2.8 Felles styremøte 	7 7	8 9		
Etterutdanning <ul style="list-style-type: none"> Kartlegging og dokumentasjon av barns utvikling og trivsel i barnehagen Flerkulturell pedagogikk K Børsum Minikurs / veiledning i hver barnehage etter henvendelse fra styrer til inntaksteamet på PPS (pedagogisk psykologisk senter) 	2 Ikke registrert	1 Ikke registrert	2 Ikke registrert	4 Ikke registrert
Videreutdanning				

Tiltak knyttet til Vennskap og deltakelse			
Tiltak fra informasjonsbrevet	Antall barnehager		Antall deltakere
	Komm.	Ikke-komm.	
Likestilling, likeverd og mangfold (herunder "tidlig innsats" og tiltak for barn med spesielle behov) (har dette vært tema, - hva er da gjort):			Ikke komm.
Som nevnt innledningsvis inkluderes dette også i kurs under andre temaer.			
Utviklingsprosjekter i barnehagene			
Kurs <ul style="list-style-type: none"> • Likestilling/ likeverd (kurs arrangert av fylkesmannen) • Likestillingsarbeid i barnehagen, interkommunalt kurs. • Alternativ kommunikasjon, tilbys barnehageansatte, foresatte og nær familie etter behov. 	- 3	1 2 1	- 5 1
Foredrag			
Etterutdanning <ul style="list-style-type: none"> • Minikurs / veiledning i hver barnehage etter henvendelse fra styrer til inntaksteamet på PPS (pedagogisk psykologisk senter). Særlig aktuelt - kontinuerlig tiltak for barn med spesielle behov, vi har ingen innsamlende data på dette. 	Ikke registrert	Ikke registrert	Ikke registrert
Videreutdanning			

Tiltak knyttet til Vennskap og deltakelse			
Tiltak fra informasjonsbrevet	Antall barnehager	Antall deltakere	
	Komm.	Ikke-komm.	Ikke komm.
<p>Rekruttering (har dette vært tema for bruk av de ordinære kompetansemidlene, - hva er da gjort):</p> <p>Brukt EGENE midler og ikke kompetanseutviklingsmidlene. Kompetanseutviklingstiltak og engasjerte fagpersoner er imidlertid en viktig del av rekrutteringen/ beholde ansatte i barnehagene.</p>			
Utviklingsprosjekter i barnehagene			
<p>Kurs</p> <ul style="list-style-type: none"> Jakten på førskolelærere 	2	2	2
Foredrag			
<p>Etterutdanning</p> <ul style="list-style-type: none"> Veiledning av nyutdannede førskolelærere og pedagoger med annen høgskoleutdanning enn førskolelærere og som arbeider som pedagogisk leder på dispensasjon. 6pr år Minikurs / veiledning i hver barnehage etter henvendelse fra styrer til inntaksteamet på PPS (pedagogisk psykologisk senter) PUB, kunst, kultur og kreativitet. HiT Stipendordning for førskolelærerstudenter ABF med egen veileder Barnehagepedagogikk og småbarnspedagogikk KOMPASS, oppfordrer til studier Praksisbarnehager for høgskoler HIOA og andre 	Vår 2 Høst: 2	2 1	2 2
	Ikke registrert	Ikke registrert	Ikke registrert
	1 Vår:5 Høst: 4 Vår 2, Høst 2	Vår:5 Høst:4 Vår 2,høst 1	1 Vår 5 Høst 4
	1 - 4	1 2 2 - 3	1 1 2

<ul style="list-style-type: none"> • 3 kommunale barnehager tar imot eksternt studiebesøk (barnehager fra andre kommuner, HIOA med studenter) • Holder kurs for barnehager utenfor egen kommune. • Lærling Barne- og ungdomsarbeider • Praksisplasser for elver ved videregående skoler el i regi av NAV • Positive medieoppslag i lokalpressen 	3				
Videreutdanning	x				

Tiltak knyttet til allerede igangsatte kompetansetiltak; tiltak knyttet til de tidligere nasjonale temaene, eller egeninitierte tiltak					
Tema: Ledelse	Antall barnehager		Antall deltakere		Ikke komm.
	Komm.	Ikke-komm.	Komm.	Komm.	
Utviklingsprosjekter i barnehagene					
Kurs					
<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan lede ansatte i arbeidet med bedre gruppeledelse/klasseledelse • Hvordan lede for bedre gruppeledelse, oppfølging • Pedagogisk leder på dispensasjon, mange veier å gå, mange valg å ta • Fagdag, Kvalitetsplanen i Ås, evaluere, finne nytt fokusområde og nye tiltak for 2013. • Forsker konferanse • Barnehagevandring/skolevandring • Forebygging og utfordringer i arbeid med barn, ungdom 	7	6	85	44	
	5	6	6	2 (vår)	2 (vår)
	4	2 (vår)	6		
	7	4	13		5
	1	-	2		-
	4	4	6		4
	1	4	3		9

og unge voksne i dagens samfunn, POM. • Livredningskurs, grunnkurs og oppfølging Foredrag					
Etterutdanning • Minikurs / veiledning i hver barnehage etter henvendelse fra styrer til inntaksteamet på PPS (pedagogisk psykologisk senter)	Ikke registrert	Ikke registrert	Ikke registrert	Ikke registrert	Ikke registrert
Videreutdanning • (Mastergrad i barnehagepedagogikk – egne midler)	1			1	

REGNSKAPSRAPPORT 2012

Kommune/bydel: As
Tildelte midler: Kr 163.820

Type tiltak	Budsjettert	Forbruk	Merknader
Utviklingsarbeid	24.000	24.000	
Efterutdanning	139.820	139.820	
Videreutdanning			
Annet			
Totalt	163.820	163.820	
Evt. ubrukte midler som søkes overført			
Evt. ubrukte midler som tilbakeføres			

Utskrift av prosjektregnskap vedlegges

Det bekreftees at regnskapet er i orden:

Dato:

Underskrift:
 (ansvarlig for kompetanseplan og kompetansesatsing)

Underskrift:
 (økonomi/regnskapsavd. i kommune/bydel)

Rapporten sendes pr post, med undertegnet oversendelsesbrev, til Fylkesmannen innen 20.01.13
 Adresse: Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Barne- og utdanningsavdelingen, Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO